

Sadržaj:

Predgovor

Uvod

Prva glava: MA (Mati)

Mati

Druga glava: Šakti

Maja Šakti

Kali i Kalidasa

Vidijaranja

Sarvananda i Purnananda

Materinstvo Boginje

Vizija Boginje

Treća glava: Šiva

Mahakala

Smrt i smašan

Andaneja

Sagal Šah

Četvrta glava: Rnanubandana

Primalni dug

Ranu

Autorov postskriptum

Peta glava: Mentori

Moja tri mentora

Odanost guruu

Guru i učenik

Šesta glava: Agora

Istinito i zbiljsko

Ograničenja (Obuzdavanja)

Opojna sredstva

Umreti za života

Staza leve ruke

Sedma glava: Duhovi

Duhovi

Osma glava: Aviškara

Aviškara

Deveta glava: Seks

Muškarac i žena

Priroda seksa

Rnanubandana seksa

Brak

Stvaranje i razmnožavanje

Ođas

Konzervacija

Svapnešvari sidi i Šiva lata mudra

Amrita

Vadžroli

Bhairavi

Deseta glava: Girnar

Girnar

Odanost

Tumač pojmova

Predgovor

Moj učitelj, Agori Vimalananda, utrošio je mnoge godine usavršavajući znanje tantre i napredne discipline agore. On je ta iskustva destilisao i darovao mi njihovu srž. Moje poimanje tantre u celosti se oslanja na njegova uputstva i obojeno je njegovom ličnošću.

***Tantra* je nauka o ličnosti. Upravo onako kako je *Ajurveda* obznanjena od starih mudraca Indije kao pravi holistički način za negu fizičkog tela i, poput *Aštanga joge* namenjene da optimalizuje nečiju spiritualnu prirodu, *Tantra* je mentalna nauka, jedna**

meta-psihologija, metod za istraživanje uma i razvijanje opsega nečijih percepcija.

Za ono stanje neizdiferenciranog jedinstva smatra se da je jedina apsolutna realnost, dok sam kosmos poseduje tek određenu relativnu dualnost, jer nije trajan i nepromenljiv. Univerzum ima sve moguće kvalitete i atribute, a svako biće unutar tog univerzuma poseduje jedan odredjen broj kvaliteta i atributa. Ličnost je samopoistovećenje našeg ega sa jednim sklopom atributa. Sva bića poseduju ego, te stoga svako biće ima ličnost. Kosmos sam, poseduje najvišu ličnost, uzvišen izraz totaliteta ispoljene egzistencije: *Adišakti* ili *Adija*.

Da bi se naznačila kontraverznost, manje je podesno tvrditi kako ljudi, zveri, drveće, cveće, imaju njihove sopstvene individualnosti i idiosinkrazije, nego ako kažemo da i bestelesna bića kao i ona utelovljena, ali manje individualizovana od nas, isto tako imaju svoju personalnost. Pitanje bolesti je za to dobar primer. Bolesti su bića parazitskih nastrojenja. Neke imaju zbirna tela, poput crva, bakterija ili virusa, upravo kao što pčele i bube pokazuju znake kolektivne svesti. Druge boljetice, lišene svog sopstvenog tela, javljaju se unutar sistema organa nekih životinja ili biljaka usled poremećaja metabolizma.

Kada ta uljez-personalnost značajno odudara po složenosti ustrojstva od svog domaćina, tad je verovatno da će ego ovog napadača biti nedovoljno razvijen da preuzme vlast nad svim bitnim fiziološkim radnjama. I obratno, kada jedan duh mrtvog čoveka uđe u telo živog čoveka on će se tu osećati upravo kao kod svoje kuće i, tada će ova bolest ispoljiti pretežno mentalne simptome, kao što su izmenjeni sistem vrednovanja i obrazaca ponašanja.

Kakav god bio taj nametljivac, lečenje je izbacivanje tog tudjina i povratak normalnoj ličnosti. Na fizičkim nivoima imunitet jedinke počiva na belim krvnim zrcima i anti telima, a na mentalnom nivou zavisi od stepena integriteta ličnosti; sam ovaj uzrok imuniteta je

snaga ega da se samopoistoveti sa telom i duhom. Sama reč «ego» ovde se koristi u frojdovskom smislu ali kao pokazatelj sile individualnog identiteta tog organizma. Što je veća ta samoidentifikacija, veća je otpornost na napad drugih personalnosti, koje nastoje da uzurpiraju pojedine oblasti gospodarstva ega. Ego neprestano podseća svaku ćeliju da je ona deo tog organizma. Kada taj organizam umre, ćelije su, u odsustvu zahvata ega, slobodne da otidu kud-koja. Ako se određena ćelija pobuni protiv gospodarenja ega i nabuja u jednu novu personalnost, ishod je rak. Bilo da predator stiže spolja ili iznutra, bolest predstavlja njegovo kidisanje na ličnost.

Prema tantri, oboleo je svako ko je osudjen da živi u nekoj ograničenoj personalnosti. Samo za one, koji izlaze izvan granica vremena, prostora i uzročnosti, kako bi postali besmrtni, smemo reći da su u zbiljskom skladu sa kosmosom, te stoga i istinski zdravi, pošto zdravlje izvire iz unutrašnjeg balansa i uskladenosti sa okolinom. Otud su jedno značajno područje tantrickog istraživanja oduvek bili metodi za produžavanje ljudskog života. U izvesnom smislu, te dodatne godine mera su stepena uspešnosti ostvarenja odredjenih rituala.

Ajurveda se takodje bavi dugovečnošću, ali je njena poenta da ojača unutarnju personalnost jedinke. Joga, prepoznavši suštinsku nepostojanost ljudske personalnosti, nastoji da je u celosti ukine kako bi se omogućio izravni povratak Apsolutu. Tantra nastojava da zameni ovu nepostojanu ličnost trajnom.

Neko može ne uspeti da postane besmrtan, ali razvijanjem tantricke prakse obezbediće dovoljnu količinu energije (Šakti) da bi razvio nadprirodnu snagu, koju zovemo *siddhi* (sidi). Razborito korištene *sidi* mogu ubrzati nečiji duhovni rast. Njihovo komercijalizovanje, pak, čvršće prikiva uz točak uzroka i posledice.

Svaka prosta vrsta *sidi* uključuje i sakupljanje odredjenih naročitih trava u astrološki podesnom trenutku, uz propisan ritual. Nakon dalje obrade ovakve biljke mogu podariti nadtelesnim

moćima one koji ih koriste. Bira se ona određena vrsta biljke za koju se zna da ima sklonost prema željenoj moći. Određen obred dovlači moć u tu biljku u trenutku kada je ta moć u kosmosu raspoloživa da se izrazi. Ta osobena moć određene travke zatim je potencirana silom koja je u nju prizvana.

U tantričkoj alhemiji koriste se i metali i dragi kamen. Indijski alhemičari su, poput svojih zapadnjačkih parnjaka, tragali za kamenom filosofa, načinom da osnovni metal pretvore u zlato. Dok se egzoterički taj bazni metal odnosi na gvožđe, bronzu ili bakar, ezoterijski smisao je pretvaranje ovog polaznog metala, pojedinačne limitirane svesti, u zlato prosvetljenja, stanje bezgranične svesti. Jedno alternativno značenje sugerše pretvaranje bazičnog metala tela u zlato besmrtnosti preko probnog kamena (magičnog kamena) *Amrite*, eliksira života.

Veruje se da preparature na bazi biljne smeše mogu produžiti život za 400 do 500 godina, ali da upotrebom žive nema granica koliko neko može poživeti. Živa se smatra najvišom kovinom zato što je to jedini element koji je moguće oživeti. Isponavljano oblaganje travama i tretmani vatrom oživljuju živu. Sa njom se na dalje postupa kao sa detetom, neguje se, njeni apetiti se otvaraju i nju hrane. Nekog odgovarajućeg trenutka ona se žrtvuje. Personalnost na ovaj način stvorena je nakon toga slobodna da pokaže svoje odlike, i uz njenu pomoć može se stvoriti zlato, leteti kroz vazduh ili večito živeti – a ta nova ličnost može i da preuzme određeno telo i večito ostane da živi u njemu. Živa koja nije do te mere savršeno pripremljena ne može podariti besmrtnost, ali može izlečiti bolest i povećati životni vek. Nerastvoriva preparatura žive i sumpora u širokoj je upotrebi u Ajurvedskoj medicini; takve smeše su nuz proizvodi alhemičarskih eksperimenata.

Besmrtnost je i jedan poželjan cilj u kontekstu indijskog verovanja u reinkarnaciju. Ukoliko neko ima dugačak spisak karmičkih veza kroz koje mora da prodje, beskrajno je podesnije da ih izivi tokom jednog životnog veka, nego da bude prinudjen da

podnosi mnoga uzastopna radjanja. Trave i minerali, medjutim, samo su dva od metoda za postizanje besmrtnosti. *Agori*, tantrici koji su prekoračili sva obredna ograničenja, praktikuju nešto drugo. Kada se nadje na domak smrti (svaki valjan jogi zna o svojoj predstojećoj smrti šest meseci unapred, pošto njegova *prana*, odnosno životna energija, počinje tada da ga napušta), *agori* sračunato napušta svoje telo i ulazi u telo mrtvaca (leša) i oživljava dotičnog za onoliko koliko mu to paše, dok ne odluči da ponovo promeni telo.

Većina mrtvih osoba ne može se samostalno slobodno kretati naokolo i neki tantrici vrše svoje obrede na grobljima i spaljivalištima mrtvih (*smašan*) prosto da bi stekli vlast nad nekim ljudskim duhovima i naterali ih da rade za njih. I to je jedna vrsta *sidi*a. Vrsta zadatka koje im zadaju zavisi od snage zarobljene personalnosti. Ovaj metod donosi brze rezultate, ali je opasan, pošto i neznatna pogreška može uzrokovati ludilo, smrt, pa i gore od toga.

Ostala eterska bića, koja nikada ne poprimaju ljudsko obličje, mogu se, takodje, vezati tantrom i njihova strahovita moć podjarmiti. Najsilnija su sama božanstva, personifikacije raznih kosmičkih sila. Najviša *siddhi* je vlast nad *Adijom*, personifikacijom čitavog kosmosa.

Za nastanak bilo koje *sidi*, suštastvene su *mantra*, *jantra* i *tantra*. Na tom putovanju do *sidi*, *mantra* je pogonska energija koja vaše vozilo (*jantru*) pokreće u skladu sa saobraćajnom kartom (*tantra*). Rečeno kroz jednu industrijsku analogiju, gotov proizvod (*sidi*) javlja se kada se sirovina (*mantra*) propusti kroz žrvnjeve (*jantra*) prema jednom fiksnom postupku (*tantra*).

Određena *mantra* je jedan zbir zvukova. Kada se izgovori, njene vibracije snabdevaju energijom *jantru*. Zvuk se pojavljuje u elektromagnetskom spektru kao jedan varijetet energije kojim tantrici operišu. Tri su osnovna tipa *mantra*:

- a) Opisna – obično na Sanskritu, ove *mantra* opisuju bilo proces kroz koji valja proći, bilo željeni cilj, ili oboje.

b) Bez značenja – agregat zvuka koji ni na jednom ljudskom jeziku ne znače ništa.

c) *biđas* – individualizovani nazalni slogovi

Biđa znači semenka i ovi »semeni zvuci« radjaju plodove prema *biđavrkša njaja*, ili Zakonu semenke i drveta. Učestalo ponavljanje ovih *biđasa* vremenom rezultira u nekoj vrsti postojanog talasa, trajno energizujući bilo spoljašnju jantru ili neke oblasti aspirantovog mozga, što rezultira neprestanim stvaranjem specifičnog učinka, takvog da je on koherentan sa ličnošću koja je uključena. Četiri tipa *vani* ili govora postoje oko izgovaranja same mantre:

a) *Vaikari* – razgovetni govor

b) *Madijama* – nazalni govor

c) *Pušjanti* – čisto mentalno ponavljanje

d) *Para* – telepatski govor, gde je prisutna isključivo namera, bez prpratnog zvuka.

Što istančaniji govor, time je dublje dejstvo i na tu jedinku i na njenu okolinu. Upravo kao što jedan laser stvara koherentnu svetlost, tako jedan ljudski mozak može da stvori koherentnu energiju, kada se jedna jedina frekvencija (*biđa*) odabere i pojačava odgovarajućom *jantram* i *tantram*.

Jantra je talionička peć gde se odredjena biljka, životinja, ili čovek, pripremaju kroz energiju mantre. Jantra sadrži ovu energiju, odražava je natrag na sebe dok je ne prikupi do one kritične tačke kada, kao kod lasera, ona sama od sebe, počinje da se projektuje. Ova projekcija poprima vid božanstva prirodjenog onoj *biđi* (semenoj mantri) koja je ponavljana. Kada se primenjuje kakva druga mantra, mimo *biđe*, energija će nastaviti da se nakuplja (gomila) sve dok se ne upotrebi ili na kakav drugi način isprazni. Ovde odredjena jantra deluje kao akumulator. Jantre su često dijagrami nacrtani na brezovoj kori, kristalima ili bakarnim pločama (tanjirima, površinama), a mogu biti nacrtane i prahom ili peskom.

Kao jantre mogu se koristiti i kipovi, no smatra se da je ona najbolja jantra, zapravo, samo ljudsko telo.

Prema sposobnostima aspiranta, tri su glavna varijeteta tantre: spoljašnja, unutarinja i mešovita. *Pašu*, ili animalistički tip aspiranta po njegovoj prirodi uveliko privlače užici u predmetima spoljašnjih čula i takav mora da vrši spoljašnje obožavanje (prinošenje, ritual) kako bi obuzdao ovu potrebu za izvanjskim. *Divja* ili božanski tip naginje introvertnosti i nije mu potrebno da se maje spoljašnjim ritualima. Za ovakve aspirante očekuje se da rade *antarjagu*, unutarinje žrtvene obrede.

Vira ili herojski tip može odgovorno vršiti i spoljašnje i unutarinje obožavanje (molitvu, prinošenja) vodeći računa o svim pojedinostima. Za jednog *viru* svakodnevni život postao je žrtvena svetkovina (ritual), pri čemu je svaka radnja čin obožavanja, u svakom času nevidljiv slučajnom posmatraču. Jednom *viru* čitav svet je jedno groblje, ispunjeno leševima. Istinski tantrik, svako ljudsko stvorenje, uključujući tu i sebe, smatra već umrlim, pošto sama činjenica rođenja smrt čini neizbežnom. Za tantrika, a tim više za jednog *agorija*, sav svet je njegov prostor za igru i njegov hram.

Pa ipak, za one koji hoće da postignu brze učinke, tu su i rituali kod kojih se doslovce koriste leševi i lobanje. Takve prakse deo su *vama marga*, odnosno staze leve ruke, koja je siloviti parnjak *dakšina marga* ili staze desne ruke. Dakšina marga je predviđena za one koji traže postojan razvoj sa umanjenom opasnošću od sunovrata. *Vama marga* se opisuje kao »*šingra, ugra i tivra*«, što će reći »brza, strašna i jaka«. Na ovom putu opasnosti od propasti su velike, izuzev ako nije obezbedjena zaštita kakvog moćnog gurua. I oni seksualni rituali koji su tantru ozloglasili na Zapadu, deo su *vama marga*.

Ritualu u kojim se pojavljuje seks poznati su pod imenom *pančamakara*, i trovrsni su, opet, zavisno od klase celebranta, a samo u jednom tipu odigrava se stvarni polni odnos. Ta verzija predviđena

je samo za tamasične ljude, gde je *tamas* mentalna inercija ili tupost. Jačina pet (*panča* znači pet) činilaca obožavanja – meso, riba, prženo seme žitarica, vino i seks – nadvladava lenjost uma putem stimulacije. Ukoliko se aspirant propisno pripremio, ova uvećana mentalna energija može podstaći njegovu ili njenu duhovnu evoluciju. Rđjavo pripremljen aspirant biće nadvladan stimulacijom i srozati se u razvrat.

Radžastični ljudi (*radžas* znači mentalna aktivnost) imaju delatne umove koje valja pravilno kanalisati. Njima je potrebno manje podstreka, više samokontrole i upotrebe đumbira, rotkvice, kuvanog (za razliku od prženog) semena, kokosovog mleka i cveća u njihovoj *pančamakari*. Prirodno da satvični ljudi imaju obilje *satve* (umne uravnoteženosti i živahnosti) i nisu im potrebna spoljna pomagala za njihovo bogoslužjenje. Oni se služe mesom tišine, ribom kontrole daha, semenkama tehnika sabranosti, vinom opijenosti Gospodom, polnim odnosom pojedinačnog ega sa Apsolutom.

Ona sanskritska terminologija koja opisuje *pančamakarū* skriva ova značenja iza spoljašnjih. Primera radi, »riba« važi za kontrolu daha, pošto se u terminima joge dve nozdrve posmatraju kao dve reke, budući da neprestano teku (pri čemu se desna nozdrva naziva *Ganga*, a leva *Jamuna*). Upravo kao što riba pliva u ovim rekama, dah pliva kroz dve nozdrve, a zadržavanje daha (*kevala kumbaka*) je ekvivalent za »jedenje« te »ribe«.

Pančamakara je samo jedan između mnoštva tantričkih obreda, ali on dobro odslikava jedan fundamentalni tantrički koncept: *butašudi*. Fizički univerzum je jedna permutacija pet Glavnih elemenata: zemlje, vode, vazduha, vatre i etra, što se istim redom izjednačava sa čvrstim, tečnim i gasovitim stanjima materije, toplotom (koja pretvara materiju iz jednog stanja u drugo) i poljem gde se sva ta aktivnost odvija. Da bi se postigao univerzalni sklad tih pet elemenata oni se moraju usaglasiti. *Pančamakara* je jedan brz i intenzivan put da se ovo izvede: meso označava zemlju, riba, vodu, vino važi za vatru, semenke za vazduh, a seks za eter. Kada neko dospe do stanja ravnoteže u kojem ovi činoci više ne

narušavaju ravnotežu svesnosti ili metabolizam, manje više je slabo verovatno da bilo kakva druga fluktuacija u Pet elemenata može prouzrokovati nesklad, a time je postignuto i stanje zdravlja, pošto je zdravlje ravnoteža, a bolest poremećaj ravnoteže. Ovo zdravlje je beskrajno trajnije nego obično zdravlje.

Ma koliko suštastveno, rad samo sa ovih Pet elemenata, bio bi odveć mehanički, te tantrički autoriteti kao nadopunu savetuju i personifikovanje. Za razliku od praktičara joga koji nastoje da u celosti ukinu emocije, tantrici pojačavaju njihove emocije i prebacuju ih potpuno na određeno božanstvo, kao personifikaciju kosmičke sile. Sve aspirantove urodjene sklonosti time se sagorevaju kroz ovaj odnos poklonik-božanstvo, čime se sprečava potiskivanje bilo koje želje, što bi moglo da docnije iskrсне i naruši ovu harmoniju.

Otuda tantra insistira: »Nema *mukte* (oslobodjenja od opsene) bez *bukti* (uživanja, izživljenosti).« »Uživanje« se odnosi na prihvatanje svih fenomena koji se jednoj osobi mogu dogoditi, bili oni »dobri«(prijatni) ili »rdjavi«(bolni). Aspirant se oslanja na izdašnost Prirode (personifikovane kao božanstva) da ga štiti i snabdeva. Joga i vedanta uperene su pravo na *mukti*, što je u ranijim dobima kada je zemni svet bio manje zahtevan bilo umesno. Tantra je praktičnija za današnji svet (trenutak). Ajurveda je predviđena za one koji žele samo *buktu*, ili nesuzdržana čulna uživanja. Obznanjena je kao zasebna doktrina, jer mnogi danas ne shvataju spiritualne aspekte zdravlja.

Nauka o *Kundalini* i *čakrama* skopčana je sa onom o Pet glavnih elemenata. Kada se u jednoj osobi ovi elementi do kraja pročiste, tad *Kundalini Šakti*, jedna autohtona boginja, ima slobodan prolaz naviše kroz čakre, da susretne i spari se sa Njenim Šivom, u samom mozgu. Svaka od četiri niže čakre sedište je tananog vida jednog od elemenata, i tek kada su oni pročišćeni i harmonizovani, *Kundalini* može da se izbavi iz njihovog stiska. Trave mogu biti korisne da pospeše ovaj proces, što je slučaj i sa živom. Pa i bestelesni duhovi mogu biti na ruci, pošto oni

uzdrstavaju živčano ustrojstvo do krajnjih granica, što je nužno da bi se podnela strahovita moć *Kundalini*, koja je lični ekvivalent one kosmičke *Adije*. Percepcija *Kundalini* će se kod svakog aspiranta razlikovati prema njegovom unutarnjem emotivnom sklopu i, otuda su tu mnoge forme iste Boginje kojima se možemo moliti.

Koja god forma da je u pitanju, aspirant mora sadejstvovati sa *Kundalini* po ličnoj osnovi. Neki joj pristupaju kao sestri, neki kao prijatelju, savetniku ili supruzi. Nekolicina je smatra za šesnaestogodišnju kćer, a *agori* je tretiraju kao sluškinju. No, moj učitelj Vimalananda bio je mišljenja da ju je najbolje tretirati kao roditeljku. U svom aspektu kao *Adija*, ona je majka svih svetova i svih bića. Ukazujemo se iz nje, živimo u njoj i konačno u njoj se iznova utapamo. Osim toga, prijatelj vas može izneveriti, supruga se razići od vas, sluga ustati protiv vas, ali vas vaša mati nikada neće napustiti. Vimalananda mi je rekao: »Uvek sedi u krilu tvoje majke. Dopusti da ona za tebe čini, osloni se na nju u potpunosti, i ona te nikada neće napustiti. Pokušaj li da stvari činiš na svoju ruku, nećeš uspeti i pozledićeš se. Ona se jedina može o tebi starati. Što je veća tvoja *bhakti* (poklonička ljubav) prema njoj, brži će biti i tvoj razvoj.«

Bhakti je suštastvena jer je ona stvarni ti, – ti si zanemarljivi deo Nje, - a da bi napredovao moraš voleti sebe. Čak su i muška božanstva deo Nje. Da li će tantrčki aspirant obožavati neko muško ili žensko božanstvo, to zavisi od njegovog gurua, ali će ishod biti isti. *Kundalini* će se iznova sjediniti sa njenim *Šivom*. Najpre se upotrebom *mantra*, *jantra* i *tantra* stvori obličje ovog božanstva u aspirantovoj svesti. Potom će ovo božanstvo i poklonik biti neprestano zajedno, održavajući svoj ugovoreni odnos (sin-mati, muž-žena ili kakav već). To se naziva *Tanmajata*. Konačno, odvija se *Tadrupata* gde je sve, sem par krpica od poklonikove prvobitne ličnosti, uklonjeno, a preostala je samo ličnost božanstva.

Da bi obred *Pančamakara* bio delotvoran, par koji hoće da ga izvodi mora najpre da usavrši *Šiva lata mudru*, jednu praksu u kojoj je svaka seksualna želja iskorenjena. Muškarac se poistovećuje sa

Šivom a žena sa Šakti, i ovaj seksualni položaj mora se održati u jednom mahu tri časa, kako bi se osigurao uspeh. Tantra ovako kazuje: »Šiva bhutva šivam jaḍet« - Najpre postani Šiva, tek nakon toga saznaćeš kako se Njemu valja moliti.

Kada je ova samoidentifikacija sa božanstvom potpuna, tada jedenje mesa, ribe, semena žitarica, vina i seksualni čin, nisu više pitanje slabosti, već postaju sakramenti, jer ih sama božanstva direktno uzimaju.

Puki radoznalci nemaju oko tantrе šta da se pleću, ali neki takozvani gurui na Zapadu podstiču svoje žutokljune sledbenike da to čine. Takva samozavaravajuća delatnost pojačava kristalizaciju ličnosti, što sprečava spiritualni razvoj. Tantrički rituali su žrtveni činovi. Premda se za prinošenja koriste trave, životinje, oni su sekundarni prema onoj pravoj ponudi, žrtvovanju nečijeg ograničenog sopstva u žrtvenoj vatri odricanja. U *Pančamakara* obredu ono žensko je plamen u koji muško prinosi seme, upravo onako kao što se pročišćeni maslac prinosi u pravovernom obožavanju vatre.

Običan seks nije žrtva. Kada dvoje ljudi stupe u polni odnos oni obično traže zadovoljenje za sebe same, utažujući požudu. Možda posredno pokušavaju da zadovolje i svog partnera. Tantrički seks biva moguć tek onda kad je neko potpuno ukinuo svoju vlastitu ličnost i, žrtvovao sebe radi zadovoljenja samog božanstva, inkarniranog kosmosa.

To je jedan od razloga što je tantra uvek bila brižno čuvana tajna. Opasnost od zloupotrebe nedostojnih sputala je njeno rasprostiranje. Niko ne bi smeo da se upušta u praktikovanje klasične tantrе bez odgovarajućeg gurua, jer ne postoje tantrički spisi koji u celosti izlažu tačne pojedinosti bilo kog od rituala. Svaki od tih tekstova izostavlja jednu suštinsku stepenicu, ili sadrži lažno obaveštenje, a jedino se preko gurua može saznati prava zbilja, pokolenjima prenošena sa učitelja na učenika.

Čista tantra, premda, van domašaja većini Zapadnjaka, samim stanovištem tantrizma nudi puno. Iz tantričkih koncepata o

personalnosti i ego, Zapadna psihologija mogla bi mnogo da nauči o ovim pitanjima koja je već razmatrala. Koncept individualnog ustrojstva - ne jedino u ajurvedskom smislu *Vata*, *Pita* i *Kapa*, već isto tako i mentalnom ustrojstvu *Satva* (*Divja*), *Rađas* (*Vita*) i *Tamas* (*Pašu*) – nalaže da se ljudi kategorišu prema tome koja vrsta prilaza odgovara njihovom temperamentu i, čime će on na njihovom primeru verovatnije biti delotvoran. Tantričke biljne i mineralne preparature deo su *ajurvede* i mogu biti primenjene za njenu delotvornost. Čitava fiziologija zvuka i svetlosti može se revolucionisati ispitivanjem mantre i vizuelizacije.

Neka od ovih tantričkih razmatranja već su korištena na Zapadu, možda i nehotice. Da bi se olakšali bolovi obolelim od raka, recimo, sugeriše im se vizuelizacija. Jedna od takvih vizuelizacija može biti jedan razred pirana koje proždiru mrtvo meso mase raka. Po svojoj prirodi to je tantrički: žrtvovanje nepoželjne ličnosti (raka) jednoj objektiviziranoj projekciji same prirode (pirana). Takve vizuelizacije su često uspešne, ali, pošto su po svojoj prirodi borbene, one nisu naročito delotvorne u poboljšanju zdravlja, koje je neagresivno, kakve bi morale biti i metode u lečenju. Tantra ima da predloži nove i bolje vizuelizacije, koje mogu pozitivno uvećati individualnu temeljnost, živost i sreću, pri čemu uporedo otklanjaju i samu bolest.

Vizuelizacija se isto tako može proširiti na druge auto-imune bolesti, mimo raka, pošto se auto-imune bolesti javljaju kada odredjen ego izgubi sposobnost da razlikuje šta je deo njegovog organizma a, šta ono što mu je strano. Psihološki, ovaj se proces već koristi u neurolingvističkom programiranju nepoželjnih navika ili osobenih tikova, a umesto njih se umeću izmenjene crte ličnosti, bez analize i trauma ili osećanja krivice. Budući da na polju samousavršavanja nema ograničenja tantra se neograničeno može koristiti kao potpora za korekciju ličnosti.

Za one koji se već srazmerno zdravi, tantra može da stvori dublje nivoe harmonije i zdravlja. Načelno besmrtnost može ostati nedostižna ali dug i zdrav život, ne, jer se tu radi o zahtevu

imuniteta. Na Sanskritu je imunitet *vjadhikshamatja*, što doslovno znači »oproštaj od bolesti, zbogom bolesti«. Nepravilnim načinom života i stavova mi stvaramo uslove u našim telima i umovima podesne za izvesna bića, koja prihvataju naš (neizrečeni) poziv i nadiru. Većina nas prezire bolesti, ne shvatajući da smo mi ti koji smo ih k sebi dozvali. Kada kogod nauči da sebi prašta, i bolesti oprosti za njena pustošenja, tada je toj bolesti povratak onemogućen.

Nažalost i ovaj tantrički stav krije svoje opasnosti. Čim neko nakupi moć ego se naduvava, osim ukoliko se istodobno ne radi na gašenju ličnosti. Otud insistiranje tantrici da se ta snaga opredmeti i oživi. Pošto tantrički ritual može da se upotrebi za stvaranje emocija koje nisu ranije postojale, možda bi usvajanje ovog tantričkog stava moglo da se pokaže terapeutsko za mnoge od onih koji u današnje vreme boluju od emocionalne paralize. Stoga Vimalananda nastoji na veličini materinske ljubavi.

Sa strogo duhovne tačke gledišta, jedna studija istinite tantrici otvorila bi Zapadu jedan ispravan horizont sa kojim bi razmatrao svoje sopstvene duhovne prakse. Primera radi, oni će morati da počnu da se odnose prema *Kundalini* sa daleko većim poštovanjem, nakon saznanja o njenim učincima na celokupno probudjenje. Ili, da uzmemo sve one milione što svakodnevno mantraju: Većina su neznalice o zahtevima za *Mantra Siddhi*, te će određenu mantru godinama ponavljati vrlo iskreno sa veoma tanušnim učinkom, dok uz malo osvrta na tantru mogu da učine brz napredak naučivši stvari poput:

- a) Ono mesto u glasovnom aparatu odakle mantru valja izricati, zajedno sa njenim pravilnim izgovorom.
- b) Onaj proces *Bhuta Šuddhi* i praksu *Njasa* (koja telo i um priprema za podesan prijemnik božanstva).
- c) *Djanavidhi* ili specifična vizuelizacija odgovarajuće mantre.
- d) Pet velikih propisa, koji su izgovaranje mantre svakodnevno, jednak broj puta, na istom mestu, u isto

- vreme, sa istim prinošenjima, pridržavajući se istovr. uzdržanosti u seksu u periodu koji je u tu svrhu određen.
- e) Onaj celokupni broj ponavljanja mantre koji se traži, koji je različit za svaku pojedinu mantru (često se navodi brojka od 100 000 ponavljanja), plus odgovarajući broj raznovrsnih prinošenja za Pet glavnih elemenata.

Ipak, tantra ponekad može izgledati beznadno složena i nepraktična, i pojedinci su neizbežno ispunjeni užasom pred začudjujućom potpunošću i pridavanju pažnje podrobnostima, što su ih drevni mudraci pokazali pri obznanjivanju ovog znanja. Uprkos tome što ne može biti smesta komercijalizovana ili na drugi način iskorišćena u svetovne svrhe, tantra zacemento zaslužuje uvažavanje zbog samog njenog postojanja.

Možda najveća blagodet od izučavanja *tantr*e i *agore* jeste u jednom naglašenom uvažavanju majčinstva. Onaj lekar koji prema svojim pacijentima ne može da zauzme jedan materinski odnos, nije ništa do puki utrapljivač pilula. Moj učitelj je insistirao na tome da svaki muškarac mora naučiti šta je to majčinska ljubav. Tantra je obožavanje Majke, to je najnapredniji metod za ulivanje u glavu majčinskih osećanja. Neporecivo je da će onako kako mi gledamo na svet i svet gledati na nas. Ako je svet vaša majka a svi njegovi stanovnici vaša porodica, usamljenost nestaje, nestaju strah i očajanje. Ili, kako bi to moj učitelj Vimalananda, govoreći o Majci, često znao da primeti:« Kada Majka nekoga usvoji, šta njemu ostaje da čini? Ona čini sve, a da se to od nje i ne zatraži. *Ona* je to biće koje valja pojmiti.»

UVOD

Ovo je priča o *agoriju* Vimalanandi. *Agori* je praktičar jedne duhovne discipline koja se zove *agora*. Sama reč *agora* može se protumačiti kao »dublji od dubine«, ili kao »nežan« ili »ispunjen

svetlošću, rasvetljen«. *Agora* je sama apoteoza *Tantre*, one indijske religije čije je najviše božanstvo Boginja Majka.

Do sada je na Zapadu *tantra* samo letimice shvaćena i to jedino u njenim najvulgarnijim i uniženim vidovima, propagirana od beskrupuloznih nitkova koji su izjednačili seks i nadsvest. Seks je zaista u jezgru tantre, ali kao ono kosmičko seksualno sjedinjenje univerzalnih dvojstava/dualnosti/. Pravi cilj tantre je *Laja*, tragaočev povratak u stanje neizdiferenciranog postojanja. *Tantra* se zapravo ne sme smatrati religijom, pošto je lišena pravila i dogmi. Ona se sastoji isključivo od metoda za postizanje te *Laje*, ili sjedinjenja jedinke sa beskrajem. Ovo sjedinjenje opisuje se u seksualnim metaforama: sjedinjenje ličnog ega (koji je žensko) sa apsolutom (muškim). Pod naročitim okolnostima seksualni rituali se primenjuju u tantri da bi se ubrzao duhovni razvitak, ali je pri tome pojam razvrata tantričkoj tradiciji potpuno tuđ.

Tantra je razdeljena na stazu Desne i stazu Leve ruke. Staza Desne ruke podrazumeva potragu za Bezgraničnom Stvarnošću, kroz putanju jednog spoljašnjeg nametanja čistote. Dok njene prakse nekima mogu izgledati čudnovatim, onima na Zapadu koji znaju za *Bhakti jogu*, *Karma jogu* i *Radža jogu*, ovo naglašavanje lične čistote će biti blisko, pošto sve one u manjoj ili većoj meri potvrđuju ortodoksne ideale o religioznoj disciplini.

Staza Leve ruke skrenula je pažnju na sebe delovanjima onih nerazboritih duša, koje tragaju za brzim i lakim spiritualnim razvojem, bez ikakvih pripremnih obuzdavanja čulnih užitaka. Ishod takve nepromišljenosti je neizbežno podleganje onoj najgoroj i bombastičnoj vrsti, što je naštetilo ugledu staze Leve ruke.

Staza Leve ruke oslanja se na apsolutnu unutarnju čistotu svojih praktičara, i ta čistota ih štiti dok vrše rituale koji uključuju nekromantiju, opojna sredstva, seks i neke druge »zabranjene« prakse. Najozbiljniji aspiranti automatski se klone staze Leve ruke zbog mogućnosti zloupotrebe, koje su zbilja velike. To je zaista nesigurno za neoprezne: » hodati po oštrici mača ili jahati na tigru je

dečja igra prema tome«, kako ističe jedan tekst. Ironija je da su oni nedisciplinovani pojedinci, koji tu ne mogu uspeti, njome prirodno privučeni, zbog mogućnosti za razuzdano prepuštanje, što im izgleda da ona proglašava, a oni iskreni tragači koji bi možda mogli uspeti u njoj, zaplašeni su njenim iskušenjima.

Ima ipak nekolicina onih koji se usude i koji uspešno prođu kroz rigoroznu obuku staze Leve ruke *tantr*e i *agore*. Strogo odricanje je onaj dovoljan preduslov da aspiranta pročisti s kraja na kraj. Tek kada je čistota savršena aspirantu se dopušta da počne sa obredima, koji neovlašćenim mogu izgledati hedonističkim i »grešnim«. *Agora* nije prepuštanje slabostima; ona je silom preobražavanje mraka u svetlost, bledila ograničene pojedinačne ličnosti u blistavilo Apsoluta. Onog časa kada se dospe do Apsoluta prestaje svako odricanje, tu ništa nije preostalo za odricanje. Jedan *agori* odlazi toliko duboko u tminu, iza stvari o kojima običan smrtnik i ne sluti, ne bi li izašao na svetlost. Sekte u Indiji često razlikuju po boji turbana ili nijansi mantija koje nose. *Agori* su po narodski stavljeni u stereotip kao askete sa pregačom od pepela i dugim kurjucima kosa, koji kroz život hodaju divljeg pogleda, motaju se po grobljanskim površima, i otimaju sa šakalima oko leševa. Sam naziv *agori* nose izvesne skupine, pojedine od njih čak ističući kako one isključivo polažu na njega pravo.

Vimalananda je imao svoju sopstvenu definiciju *agorija*, koja je nezavisna od bilo koje doktrine ili dogme. I njegova upotreba izraza *vedski* i *tantrički* razdvojiva je, zapravo, od ustanovljive potpore iz spisa, jer on nikada nije mario za spise. Verovao je – a to je i plemenita indijska tradicija da se tako čini – da iskustva jedne duhovne loze imaju prevagu nad onim što nalažu spisi. Sve što sami verujete da jeste, vi to i jeste, ako ste dovoljno iskreni i pošteni. Odgovorni ste za sebe, i vaše mišljenje o vama samima je punovažno. Ovakvo gledište često razdražuje one koji debelo polažu na neki pojedini ili skupinu tekstova; ali Vimalananda je organizovanim religijama nekoristan u svakom slučaju. Čitajući povest o njemu, imajte u vidu da, ono što on

naziva *vedskim*, ne mora nužno biti *vedsko* i za jednog hramovnog sveštenika, ali da ta oba mišljenja mogu biti jednako važeća, shodno kontekstu.

Tokom čitavog života Vimalanda je odbacivao svaki pokušaj da ga podvedu pod bilo koji kalup. Ljubomorno je čuvao svoju originalnost. Neosporno da je bio izuzetna ličnost, ali je isto tako bio i izrazito težak za »nanišaniti« i definisati. Ono o čemu kao o *Agori* govorimo u ovoj knjizi je isključivo prema Vimalanandinim učenjima. On je izučavao mnoge sisteme i odabirao elemente iz svakog od njih – *bhakti joge*, *Kundalini joge*, i drugih – i uobličavao ih u orudje koje je primenjivao za njegov razvitak. Verovao je da svaki pojedinac mora »*izdubiti svoju sopstvenu nišu*«: proučavati ono što on ili ona može razumeti, izabrati one prakse koje će moći iskreno izvršavati, i da to radi sa verom. Po ovakvoj definiciji, dakle, *agora* će uvek biti različita za svakog pojedinog; jedino što je zajedničko je stav *agorija* koji svi drže: svaki *agori* sledi različite prakse, ali svi *agori* ih slede sa istim žarom i bezobzirnošću za samoočuvanje.

Prema Vimalanandi, onaj pravi *agori* ne može se ni po kakvom spoljnom znaku ili obeležju prepoznati. Iskustvo u tom svetu asketa naučilo ga je da se mnogi lažni *agori* kriju iza spoljnih maski. I uporno je tvrdio da je zbiljski *agori* u potpunosti unutarnji. Sektaški *agori* mogu takodje da preuzmu ovakav iskaz, ali Vimalananda je prema njemu zaista živeo. Živeo je u jednom običnom stanu u Bombaju i bavio se poslovima, ostajući neprimetan. Iznutra, bio je čisti *agori*, čvrst poput dijamanta ili mekan kao vosak, zavisno kako su okolnosti nalagale. Za njegovu duhovnu »*decu*« bio je ona savršena majka – jedna kombinacija prijatelja, filozofa i vodiča. Sa onima naduvenog duhovnog ega bio je nemilosrdan.

Nepromenljivo verovanje svih *agora* je da smrt treba personifikovati i savladati. *Agori* ne žude za fizičkom smrću, već za uništenjem svih njenih ograničenja, »ubijanjem« samih sebe unutrašnjim ili spoljašnjim postupcima. *Agori* se ne plaše smrti; kada

se jednom naveze na struju neke radnje, *agori* ili uspeva ili umire i dalje pokušavajući, jer za njega nema osrednjosti ili uzmaka. *Agori* rado provode vreme na grobljima i spaljivalištima mrtvih (što se na Hindi jeziku zajedničkim imenom naziva *smašan*). Jedan *agori* nikada nije srećniji nego da sedi pod opojnim sredstvima u ovakvom jednom *smašanu*, izvodeći kakav obred u blizini pogrebne lomače, čiji plamenovi iskre u ponoćnoj tmini. Vimalananda, koji je po spoljašnjosti veoma brinuo o pristojnom izgledu, nikada se nije ustezao da poseti *smašan*, kada je trebalo da tamo vrši obrede.

Neki od događaja koje ova knjiga opisuje mogu umnogome da povrede čitaočevu osetljivost. Jednim delom je to bila i Vimalanandina namera. Želeo je da Zapadnim »svetiji-sam-od-tebe« asketama dadne do znanja da »nečist i orgije na grobljima« (kako je neki Amerikanac jednom opisao *agoru*) mogu biti prikladni za duhovni razvitak jednako kao i *asane, pranajama* i ostale »čistije« discipline. Ali onaj drugi deo je prirodjen *agori*. Na mnogi način on je, i to tako mora ostati, neshvatljiv običnoj osobi, i neke ljude nijedna količina objašnjenja neće zadovoljiti, kada ispituju mudrost ili spiritualnu korist tu pohranjenu, kod, recimo, jedenja ljudskog mozga. *Agora* je misteriozna i duboka – dublja od dubine - i samo oni, koji su u stanju da zbacе sa sebe sve kulturološke pokrovce i, zagnjуре se u nju nagi, moći će da zarone u njene dubine.

Kada smo Vimalananda i ja bili u Americi jedna moja prijateljica mu se obratila:« Onoliko koliko sam čitala i slušala o tebi, pa i sada, slušajući te, još uvek ne mogu da dokučim šta je to jedan *agori*. Molim te, da li bi pokušao da mi to razjasniš?«

Vimalananda mi je kasnije kazao: » Pitala me tako pošteno i ozbiljno da sam osetio da treba da joj rečito odgovorim, premda to nije nešto što se može strpati u preobilje reči.«

On joj je kazao: «Jedan *agori* je iza granica zemaljskih sputanosti; ne, on je nešto iznad onih elemenata koji tvore univerzum, i tebe. On uzima neku vrstu opojnog sredstva i time postaje opijen Najvišom Ljubavlju, koja izvire iz najunutrašnjijih

zatona njegovog srca. Da li da to nazovem unutaršnjost? To je ono što je iza svesti. On pruža taj najbolji deo ljubavi. Zašto deo? Deo od Najviše, Univerzalne ljubavi, gde uz pomoć našeg opažanja doživljavamo Sve-u-Jednom/ Jedno-u-Svem. Kada se ti, konačna, stopiš sa beskrajem, gde su tad granice tvome znanju? Tokom ovog stanja *agori* se stapa sa svojim ličnim božanstvom tako da postaje Ono samo - sa velikim O., a to je ono zbog čega kažemo da je prešao iz tame u božansko prosvetljenje. To je jedan *agori*.«

Vimalananda je bio jedan ekstremist. Bio je načisto s time da sve što je vredno činiti vredno je da se učini valjano, i bio je spreman da uloži celog sebe da bi bio siguran kako je sve što je započeo dovršeno. Za njega je *agora* bila doktrina ne-vraćanja, jedno lično verovanje koje je iziskivalo napuštanje svega u zamenu za tu božansku ljubav. Želeo je da spiritualne diletante na Zapadu upozori da lakomost sa kojom oni pristupaju disciplini i, samoobmana koju nastoje da prodenu kao prosvetljenje, jeste puka prevara njihove sopstvene svesti, što vodi jedino u bedu. Kada sam, primera radi, bio dovoljno nepromišljen da prokomentarišem kako je određeni guru tobož budio *Kundalini* svojim učenicima tako što ih je golicao jednim praherom od paunovog perja, Vimalananda je grmnuo: «Zar je *Kundalini Šakti* postala tako jeftina roba da neki takozvani božjak može da je probudi u množini ljudi odjednom? Nikada! Jesu li *Rišiji* (mudraci drevnosti) bili tikvani da provode desetleća u džungli čineći teške pokore da bi probudili *Kundalini* i usavršili *agoru*? Ne, ti ljudi koji misle da *Kundalini* mogu kupiti su prave pravcate budale. Zapadnjaci misle da se znanje može kupiti, ali sve što za svoj novac dobijaju su lažni učitelji iz Indije, koji im daju splačine i bogate se na njihovoj lakovernosti.»

Vimalananda ne spada ni u jedan običan »guru-stereotip«. Kada je išao na konjske trke odevao se kao običan vlasnik konja što je bio, a kod kuće se odevao kao svaki običan Indus. U nekim prilikama je jeo meso, koristio opojna sredstva, a cigarete je pušio neprestano. Sve te stvari činio je zbog specifičnih, ali skrivenih

razloga. Većina onih ljudi koji su ga poznavali samo formalno nikada nisu podozrevali da bi on mogao pripadati svetu duha. On je negovao jedan bezbrižan imidž, sračunato, kako bi izbegao skretanje pažnje na sebe. U početku je to i mene navelo da posumnjam u njegovu duhovnu smelost, no meni je mozak tada bio ispran od strane raznih »duhovnjačkih autoriteta« u smislu očekivanja kakvu ulogu treba da igra guru.

Ubrzo sam, srećom po mene, doznao da Vimalanandino gnušanje prema licemerju i pozi prevazilazi jedino njegova nepopustljivost. Nekom prilikom on je aktivno pokušao da ubrza nekim osobama napredovanje na duhovnom putu, ali nije u tome uspeo pošto su te osobe bile nespremne. Nakon toga rešio je da prava orudja za negu duha pruža samo onima što ih je on sam najpre od početka do kraja proverio i pripremao. On se otud nikada nije postavljao kao guru, niti se vladao na način kako bismo mi očekivali da guru postupa. Kada je, na primer, odlučio da mene nazove Ravi, učinio je to srodno sa mojim nadimkom Robi, a bilo je zgodnije za upotrebu pri razgovoru na Hindi jeziku. Nije zato da bi mene impresionirao dajući mi kakvo sanskrito ime.

On je pružao sliku potpune nezainteresovanosti da poučava, ali je, zapravo, trošio puno vremena odmeravajući snage i slabosti svakog pojedinog od svoje duhovne »dece«. Ova indijska tradicija zove se *Kurma guru* (doslovce, »Učitelj-kornjača«). Nakon što neka majka-kornjača položi svoja jaja na kakvoj peskovitoj plaži, vele da se ona povuče na izvesnu razdaljinu i odande usredsredi svoju pažnju na jaja, sa takvom silnom strujom ljubavi da toplina te njene ljubavi dopire do jaja i čini da se mladi izlegu. Na takav isti način jedan *kurma guru* izgleda kako ne obraća pažnju na napredovanje svojih učenika, ali u zbilji bdije vrlo prisno na njih, izdaleka povlačeći konce s tim u vezi.

Čitav Vimalanandin život sastojao se od toga da poučava i sam uči. Uvek je bio spreman da nauči nešto novo, i uvek spreman da druge pouči – na njegov lični način – ako je neki student zaista bio

voljan da uči. Njegov svakidašnji život bio je jedna pouka, svakome ko je to mogao da shvati, pouka jednog trajnog povinovanja njegove lične volje Božanskoj.

Nije ga bilo lako pronaći, a on je i smišljeno svoje lekcije pravio teškim za razumeti. Kada bi odlučio da nešto treba da naučim, on bi to vešto umetnuo u tok svetovnih trivijalnosti koje je upućivao drugima u odaji i očekivao je od mene da budem dovoljno priseban i to prokljuvim. Nedeljama i mesecima posle on bi me o tome zapitao, naglo i bez najave. Od mene se očekivalo ne samo da to zapazim i, sećam se datuma, već da to propustim kao moju unutarnju situaciju najbolje što mogu. Često je napominjao: » Kakva vajda od današnjeg sistema obrazovanja? Objavi se vreme ispita unapred, tako da svaki idiot može da sakupi hrpu beležaka i pripremi se. Pravi ključ da se neko proveriti jeste proveriti ga kada se tome najmanje nada i najmanje se za to spremao. Tek tad dobijate ispravnu sliku o tome šta neko stvarno zna.«

Ponekad je samo praćenje razgovora sa Vimalanandom bio test po sebi. Zavisno od njegovog raspoloženja i slušalaca on je govorio na izuzetno tečnom britanskom engleskom, kolokvijalnom Guđerati, ili, najredovnije, na Hindiju. Kada bi ga raspoloženje ponelo prešaltao bi se na visoko tečni Urdu, a ponekad umetao sekvence na Marati ili Bengali jeziku. On je po sklonosti bio glumac i vladao je neverovatno jednom širokom paletom jezičkih stilova, koje je po želji mogao da menja, kako bi na slušaoca izvršio tačno onaj pravi učinak. Kroz osam godina i devet meseci koliko sam bio povlašćen da ga poznajem, na desetine puta je ponavljao svoje omiljene priče, ali nikada to nije učinio na isti način. Svako ponavljanje bilo je na jedinstven način obojeno njegovim izvođenjem.

Otud ni samo prevodjenje nije uvek bio lak zadatak. Ja sam sve njegove reči pretvarao u engleske, približavao ih njegovom uobičajenom stilu u govorenju na engleskom, prenoseći onu nameru koja je provejavala, bez obzira koji rečnik, sklop rečenice ili

dikciju da je koristio u onom od jezika koje bi u taj mah upotrebio. Radeći po sećanju i služeći se onim kratkim beleškama koje sam nabacivao nakon naših razgovora, zaključio sam da će biti najverodostojnije ako ostavim da pripovedanje teče kroz njegove sopstvene reči u celom tekstu, tako da čitalac, ukoliko mu se to dopada, može da i sebe zamisli kako sedi uz Vimalanandu i sluša ga dok kazuje svoju priču.

Tu je još jedan razlog za predstavljanje njegovih reči onakvim kakve su izrečene. Vimalananda je delovao na ljude, primarno, ne time šta je činio, već kako je to činio; i ne po tome šta je kazivao (premda je to bilo bitno), već time kako bi to rekao. To ko je on bio značajnije je nego šta je činio, i postizao je da ljude počne da kopka njegova unutarnja stvarnost, ali su najčešće ostajali praznih šaka. Ona nekolicina koja ga je dobro poznavala – barem s površine – nikada se nije mogla usaglasiti oko toga ko je on, pošto se njegova ličnost u odnosu na svakog od njegovih prijatelja razlikovala. On je bio jedno množestvo različitih ljudi, svih u tom jednom telu. Nekom prilikom, pre nego što smo se još bili susreli, javljala mu se želja da zabeleži njegova razmišljanja i to proprati svedočanstvima njegovih bliskih poznanika. Više njih je pitao: «Ukoliko bi trebalo da o meni nešto napišete, kako bi to izgledalo?» Jedan je odgovorio jednom jedinom rečju: «Mnogostran». Drugi je kazao: «Reči jednostavno ne mogu iskazati zbilju.» Treći je izjavio: «Priložio bih samo prazan list papira, pošto ne rekavši ništa sve biva kazano.» Njegova pastorka je rekla poslednju reč, istakavši: » Nema nikakve svrhe da iko zabada nos u čitanje o tebi, pošto onaj ko te nije sam doživeo ne može znati šta stvarno jeste.«

Njome je upravljala posesivnost, u to nema sumnje, a zapravo ga nije poznavala ništa bolje nego bilo ko od nas ostalih, ali je njeno mišljenje prevagnulo. Kako neko na dvodimenzionalnom planu da predstavi jedno multidimenzionalno biće? A ne radi se o tome da je on imao išta da krije. Ništa neistraženo nema u vezi sa njime, niti se on ikada pravio važan. Svakome je bio na raspolaganju da ga taj

istražuje. Sa nama je razgovarao na način kako se jedno dete obraća svojoj majci, ne mareći da nešto menja ili zadržava za sebe kako bi gradio lični imidž. Bio je istinski nedužan u srcu, na mnogi način pravo dete, nikada se ne stideći da izrazi njegovo nevino čudjenje ili prizna greške. I poput deteta, mogao je da neprestano gubi igru, dok onaj *agori* u njemu i dalje iščekuje pobedu.

Možda je upravo zbog tog »deteta« u njemu i mogao da bude tako dobra »majka« za sve nas koji smo bili oko njega. Ili je možda njegova usredsređenost na Boginju Majku radjala to dete u njemu. Bilo koji da su uzroci, bio je zbiljski nepopravljivo dete, obešenjak od rođenja, vazda spreman na nežnu praktičnu šalu, spreman da se nasmeje svemu što je zabavno i nasmeje bilo koga drugog kadgod se pruži prilika. Ništa oko njega nije bilo umereno. Bio je nesrećan, preplavljen radošću, ili ćutljiv, nikada nije bio prosto tužan, srećan ili tih. Njegova obuka u *agori* naučila ga je: uspeti ili umreti. Nikada nijednu ulogu nije igrao s pola srca, već se sav predavao onome što bi preduzeo, ma koliko to bilo neznatno. U njegovom biću nije bilo zadržke.

Ta ličnost »Vimalananda« bila je zaista zapanjujuće mnogostrana. Njegova je porodica nekada posedovala većinu Bombaja, a njegov je život bio pravi kneževski. Ali život dokone raskoši njega nikada nije privukao. Na mahove je upoznao basnoslovno bogatstvo i strašno siromaštvo, bio oficir u vojsci, mašinar u tekstilnoj manufakturi, vlasnik mlekare, operater na kamenolomu, kladioničar na konjskim trkama i isposnik. Postigao je visoke akademske kvalifikacije i pridržavao se strogih duhovnih disciplina.

Eksperti za indijsku muziku smatrali su ga maestrom kako za instrumentalnu tako i vokalnu muziku. Medju onima koji su ga poznavali bio je čuven po svojim astrološkim ekspertizama, svom dijagnostičiranju bolesti prostim pogledom u bolesnikovo lice, i njegovoj sposobnosti da protumači belege na telu konja i slonova. U mladosti bio je rvački šampion pobedivši poslednjeg, upola

mladjeg, u starosti od 38 godina. Nikada nisam video da ga je neko pobedio u rvanju u koštac, makar njegov protivnik bio i snažni mladić tri puta mlađi od njega. Njegovi su prijatelji redovno tražili da im on kuva, tako su ukusne i jedinstvene bile njegove kulinarske smeše. Bio je u stanju da u ritmu muzike mrda svakim mišićem na telu, uključujući uši i obrve, što je bio učinak njegovog vežbanja indijskog plesa.

Bio je umetnik. Voleo je da kaže: »Mi ovde u Indiji verujemo u posmatranje umetnika pri stvaranju, ne u umetnikovo delo. Umetnost nije ono što umetnik stvara, već je sam umetnik umetničko delo. Muzika velikih kompozitora može se prenositi sa pokolenja na pokolenje na Zapadu. Naši veliki muzičari ne usredsređuju se na stvaranje kompozicija, oni stvaraju nove muzičare kako bi održali predaju same umetnosti.«

Kako preneti Vimalanandino umetnost onome koji ga nikada nije video na delu? Ova sama upotreba njegovih reči je predaja njegove veštine, ali samo pažljiv čitalac će biti u stanju da pronikne onu istančanost njegovog artizma koja deluje ispod toga.

Vimalananda je mogao da uči od svakoga i sve što nauči učini umetničijim. Davao je lični pečat svemu što bi izrekao i stvorio, i ja se nadam da će se taj pečat pokazati i na ovim stranicama. Bio je šarmantan i dubok, a ponekad se činilo da je užasnut od samog sebe. Na izvestan način on je to i bio. Nije bio ohol, bojavao se onoga što je u njemu. Osmo poglavlje o *Aviškari* ovo celovitije objašnjava.

Znao je biti egoističan i nešto od tog njegovog ega se odražava na ovim stranicama. Držao je da smrt ega znači sigurnu smrt organizma i, stoga nikad nije pokušavao da gasi ili iskoreni svoj ego, nego ga je radije čvrsto držao pod kontrolom. On je izjednačavao ego, individualnu moć samo-identifikacije, sa, umnogome pogrešno shvaćenom, *Kundalini Šakti*. Njegova kontrola Kundalini osposobljavala ga je da odreši njegovu svest od njegove sopstvene (ma koliko svestrane) ličnosti, kako bi mogao da se poistovećuje sa bezgraničnim, božanskim personalnostima.

Često, kada bi govorio, bilo je to sa strahovitim pouzdanjem govora božanstva kroz njega, i to je katkad izgledalo arogantno za one ljude koji su slušali, a nisu hteli ili mogli da to pojme.

Izludjivalo ga je kada je smatrao da je u pravu, a dešavalo se da je pogrešio. Bilo je i trenutaka kada sam se naprezao da sačuvam poštovanje prema Vimalanandi, i prilika kada mi nije bio naročito dopadljiv. Ali nikada ga nije bilo teško voleti. U početku našeg poznanstva sam ga analizirao. Raščlanjivao njegova gledišta i nastojao da sačuvam objektivnu uzdržanost za koju sam smatrao da je prikladna jednom naučniku sa Zapada. Uzalud sve to, jer je struja topline, koja se neprestano izlivala na sve one što ih je on primao u krug svoje »dece«, bila neodoljiva. Smetala mi je isprva ta moja nepoverljiva zapadnjačka priroda, ali su se vremenom moje sumnje istopile, njoj uprkos i, on i ja smo stupili u jedan, izgleda predodredjen, odnos oca i sina. Ili bi možda trebalo da kažem umesto oca, »sina i majke«, jer njegova ljubav nikada nije gubila njeno materinstvo.

Njegovim učenjem preovlađivala su dva načela: saosećanje za sva bića, uključujući tu i ona, naizgled neosetljiva, kao što je stena, i neprestana svesnost o *rnanubandhani*, vezanosti karmičkim dugom. Njegova samilost za njegove prijatelje dovela ga je dotle da naruši svoje zdravlje i stroši celo bogatstvo kako bi ih poštdeo od njihovih sopstvenih karmičkih dugova. Ramena su mu bila nesvakidašnje široka, možda od rvanja, i on je običavao da kaže: » Pošto mi je priroda dodelila ovako široka pleća, moram da pomognem kome god mogu. Zašto bi se bilo koje dete brinulo o rnanubandani, kada su tu njihovi majka i otac da isplate njihove dugove?« Sa svima koji su pred njega izlazili, čak i sa lakrdijašima, postupao je kao majka puna ljubavi i predanosti prema svojoj miloj dečici. Žene su nalazile da je neodoljiv, jer je na svaku od njih projektovao istu onu strahovitu predanost koju je usmeravao na obožavanje Boginje Majke. Sve do njegovog smrtnog časa, Vimalanandino jedino utočište bilo je Majčinstvo Boga.

On i ja smo za upotrebu u njegovoj knjizi odabrali ime »Vimalananda«, što je jedno od mnogih imena koje je koristio za života. Raznovrsnost značenja ovakvog imena čini ga prikladnim predstavnikom onoga ko je on bio. Na Sanskritu, *Vimalananda* odgovara »vimala«(čist) plus »Ananda« (radost, blaženstvo) ili doslovce »blaženstvo čistote«. »Malam vidvamsajati iti vimalah«. Apsolutno poništenje nečisti to je *Vimala*. »Nečist« je ovde uprljanost svojstvima, ograničavanje natureno čistoj egzistenciji, kao rezultat njene inkarnacije. Kada se ona kosmička igra stvaranja, očuvanja i razaranja transcendirana, sva ograničenja su transcendirana, i to stanje je *Vimala*.

Ili, kada jedan aspirant ode iza površi svog ega, kada je ego potpuno nag, očišćen od izraslina ličnosti i umrljanosti želje, tada on opaža čistu svesnost i zna da je čista svesnost i »tvoje sopstvo/ ti sam« i »moje sopstvo/ ja sam« i to je *Vimala*. Ili, ona »Ananda« (blaženstvo) koju jedan *agori* stiže iz njegovih obreda ne može biti čistija (*vimala*), jer on vidi lice njegovog obožavanog božanstva u svemu i svakome.

»Vimalananda« se u Sanskritu može izvesti na mnogo različitih načina, ali specifičan značaj te reči ovde je i u tome da se Vimalanandina fizička majka zvala Vimala. Vimala+Nanda = » sin Vimalin«. Vimalananda mi je rekao: »Kada sam ja bio lutajući asket mislio sam, kako bi to divno izgledalo da se pojavim jednog dana kod svoje kuće i kažem sluzi da objavi mojoj majci: 'Stigao je Vimalananda.' Kakvu bi joj samo to radost pričinilo!«

»Vimalananda«, dakle, stoji u ovo knjizi umesto takvih imena kao što su Agora Nat (Učitelj Agore), Šah-e-mau (Kralj blaženstva) pa i Bandal-e-aftaab (Sunce medju preterivačima). Ovo poslednje je značajno u onome gde je Vimalananda bio dobar, »veći« od života, i neke od njegovih priča mogu izgledati da se prostiru izvan okvira mogućeg. Mi, Zapadnjaci, obično izravnavamo istinu sa onom »objektivnom« realnošću čulne percepcije. Vimalanandu se ticalo jedino da ta subjektivna realnost priča koje je kazivao istakne

specifična dejstva na onim subjektivnim realnostima kod njegovih slušalaca; jer je on držao da se objektivna realnost neprestano menja samom našom percepcijom te realnosti. Tako je jednako nematerijalno, ukoliko, primera radi, neko stvarno odseče svoje udove i baci ih u plameni ogranj, samo da bi ih nekoliko časova zatim spontano ponovo vratio na mesto, ili on samo vizuelizuje taj scenario toliko snažno da do krajnosti sebe uveri da su se ti događaji zbili. Ovakav rezultat, povećana čvrstina uma bez obzira na spoljašnji nadražaj, stvoriće takodje i povećanu fizičku stabilnost. Za naš um, realnost je definisana njegovim percepcijama. *Agora* je totalna kontrola percepcije.

Kada je Vimalananda osećao da je bitno da nekom od njegove »dece« na nešto ukaže, nije se ustezao od preterivanja ili uveličavanja u svojim pričama, upravo onako kako bismo mi to činili sa našom zbiljskom decom. Pored toga, Vimalananda se mahom obraćao Indusima, koji često naduvavaju stvari. Indijski slušaoci su navikli da automatski nadoknadjuju ovu ekspanziju mentalnim svodjenjem onoga što im se kazuje. Time bi Vimalanandino preterivanje u očima indijskog slušaoca poprimalo približno tačne razmere.

Napominjem to jer sam neprestano bio svestan ove kulturne crte i sa njom morao da računam. Priče koje ćete ovde čitati kalibrirane su do maksimalne vernosti, barem u sistemu one realnosti u kojoj je živeo Vimalananda. I jezik ove knjige je, na njegov sopstveni zahtev, blago pročišćen. On sam se redovno služio vulgarnostima, ali činio je to samo pred onim ljudima čiji je svakidašnji govor vulgaran, kako bi stupio u dosluh sa njima. Na sve to, svaka pojedina reč izrečena je sa skrivenim značenjem iza, prema drevnoj tantričkoj tradiciji *Sandhja Buša*. Ali to je druga priča.

Nikada preko njegovih usana nije prešlo prazno slovo. Svaka priča je bila namenjena nekom specifičnom slušaocu i bila podložna promeni prema onoj lekciji koju je slušalac trebalo da savlada,

premda su se sve njegove priče zasnivale na događajima koji su se »zapravo« desili njemu, barem subjektivno. Kako je prethodno napomenuto, on je, ipak, transcendirao, premašao, tu голу činjeničnost objektivne realnosti i uznosio je u mistiku. Njegove su priče vrlo pažljivo protkane dubokim značenjima pristupačnim razboritom djaku, koji je mogao da protumači njegove reči, intonaciju i emociju sa kojom su govorene, oglušujući se o one sporedne pojedinosti koje je i sam Vimalananda prezirao.

Vimalananda bi priču otkrivao i predstavljao određenoj skupini ljudi u njegovoj dnevnoj sobi kada je konverzacija izgledala potpuno bezazlena, a neko iz tog društva bi je čuo i naglo shvatio da se ona odnosi upravo na one prilike zbog kojih je on Vimalanandi došao da se posavetuje, ali mu se sve do tada nije dalo da to upita. Bilo je izvesnog uzbuđenja u tom mirnom sedenju i naglom uvidu da je priča upućena baš vama. Vimalananda se nije često poimence nekome obraćao, ali reč tu, končić onamo, odavali bi njegovu nameru. Vimalananda je voleo da se svesno poigrava sa svojom »decom« onako apstraktno kako to sa njenom decom čini kakva majka, dok sve vreme motri na varivo koje se krčka na šporetu.

Slično tome, Vimalananda je neprestano ispoljavao »drugost«: jedno večito čulo za odvojene sfere delovanja i druge nivoe svesti koji su u njemu uporedno radili. On je to obznanio i često bi govorio: » Da bi zaista bio svestan moraš biti u stanju da u isti mah znaš šta se zbiva hiljadama milja odavde danas, šta se moglo zbivati ovde pre više stoleća, i šta će se na svetu desiti mnoge decenije od danas, i šta se zbivalo, zbiva se i zbiće se na drugim planovima postojanja. A i dalje moraš nastupati kao da o svemu tome nemaš pojma. Moraš sedeti i pričati sa drugim ljudima i igrati ulogu koju ti je Priroda odredila.« U njegovoj muzici, njegovoj konverzaciji, igranju šaha, pa i snu, bio je uvek svestan i onoga što se zbiva oko njega a, isto tako, opušteno, svestan i neke »druge«, odvojene stvarnosti.

Ili je barem on postizao da to izgleda opušteno, mada je to, zacemento, iziskivalo strahovitu napregnutost, što je povremeno ipak bilo vidno. Duvanu je pripisivao njegovu sposobnost da dela na više planova bivstvovanja u jedan mah. Nakon što sam ga godinama izbliza posmatrao, mogu pouzdano da tvrdim, premda je bio zavisnik od cigareta, -jedna činjenica koju on nije pokušavao da pobije,- da je duvan, po svemu sudeći, vršio jedan blagorodan učinak na njegovu svest, neuporedivo izrazitije nego što sam to uočio na bilo kom drugom pušaču. Savremena naučna istraživanja pokazala su da male merice nikotina imaju jedan pozitivan uticaj na rad mozga, a Vimalananda je bio takav jedan veteran sa opojnim sredstvima, da je sa lakoćom mogao da podnese više nikotina nego bilo ko drugi, bez štetnog dejstva.

Pušenje ga je napokon i ubilo, ili bar tako vele njegovi lekari – umro je od srčane kapi. Oni medju nama koji su ga poznavali, znali su da je on tačno šest meseci pre smrti odlučio da hoće da umre. Njegov izgovor za to bio je da je posvršavao sve u svom životu što je nameravao da uradi, i da bi živeti imalo preko toga značilo navlačiti na sebe preuzimanje nove karme. Godinama pre, on je, takođe, predskazao da će umreti u isti dan kada prestane da puši. Za svo vreme dok sam ga ja poznavao, on je svakodnevno pušio barem jednu cigaretu sve do 11.decembra 1983.g, dana kada je odbio svaku ponudjenu cigaretu. Narednog jutra je umirao. O zalasku sunca ja sam spalio njegovo telo.

Od prvog dana kada smo se susreli, Vimalananda mi je govorio da ću ja biti taj koji će ga kremirati, uprkos njegovom prirodnom sinu, koji i danas živi u Bombaju i koji, prema Hindu tradiciji, ima da kremira svog oca. Ali Vimalananda je govorio, čak i osam godina pre nego što se ovo desilo: «Moj sin neće ni doći na *smašan* da vidi kako gorim, niti će to učiniti moja supruga.» I zaista, nisu. Kada sam ga jednom o ovome ispitivao, rekao mi je: «Nema bega od *Zakona karme*. Svima sam rekao istinu, da si ti taj koji je predodređen da me kremira, i svi su postali ljubomorni na tebe, jer smatraju da

zaslužuju i sami da na neki način budu uključeni. Oni ne znaju o čemu govore, jer inače ne bi tako postupali. Ja mogu da imam fizičkog sina, ali ti si moj duhovni sin, a o mojoj smrti ću sam odlučivati. Znaš li šta je najdublji izraz ljubavi kod jednog *agorija*? To su ove četiri reči: 'Ti ćeš me spaliti'.«

» Ti ćeš mi asistirati pri povratku mom Obožavanom. I dok budem goreo, želim samo jednu jedinu stvar, da sa kasetofona ide muzika Džima Rivza: 'Plemeniti Gospode, prihvati moju ruku'. Znam da će svi Hindusi to smatrati svetogrđem, ali na njih ne obraćaj pažnju. To je sve što želim; bez obreda, bez pompe. Hoću samo da se vratim tamo gde pripadam, i da me Veliki Tatica drži za ruku.«

Vimalananda je kremiran na istoj lomači koja je prethodno udomila i njegovu majku i njegovog mladog sina, Ranu, godinama pre toga. Glas Džima Rivza čuo se na njegovom pogrebu da bi mu pomogao da se oslobodi »zemaljskih okova«. Veći deo njegovog pepela razvejan je u Arapsko more, čiji zapenjeni talasi zapljuskuju spoljne zidine *Banganga smašana* u Bombaju; ostatak je sakupljen za obredno razbacivanje po indijskim svetim rekama.

Za mene je ovo bila teška knjiga za napisati. Proveo sam mesec napipavajući smer, pišući a zatim iznova počinjući, sa nadom da pronadjem najbolji ugao iz kog da pristupim kako bih Vimalanandu preneo u prozu. Konačno sam shvatio da se on ne može verno portretisati iz jednog jedinog ugla, isto kao što ga nije bilo moguće celovito uhvatiti na fotografiji. Uvek je izbegavao fotografisanje, a njegov izgled ni na jednoj od postojećih fotografija ne liči jedan na drugi. Uvek je, zapravo, teško bilo prepoznati živog Vimalanandu sa njegovih fotografija, jer se celo njegovo lice menjalo iz trena u tren, prema stanju njegove svesti u tom času. Nije bio voljan da se rastaje sa svojim fotografijama, što je razlog da nijedna od njih ne krase ovu knjigu. Govorio je:« Mojim prijateljima se neće svideti ako ne budeš pazio na moje fotografije. Oni će u tome videti znak omalovažavanja. Ja ne marim. Ja nisam baš niko.

Ali neki od mojih eteričnih prijatelja su vrlo ortodoksni i vrlo strogi i neće dvaput razmišljati pre nego što kazne za nepoštovanje.«

Njega zasigurno nisu sputavala ograničenja koja sputavaju većinu smrtnika. Njegove oči, recimo, odbijale su da zadržavaju neprestano istu boju. One su ponekad bile svetlo plave, često su bile svetlo zelene, boje onog groždja poznatog kao *anab-e-šahi*. U nekim trenucima one su izgledale gotovo bezbojne. Ljudi koji bi ga prvi put susretali ukazivali su mu na to sa nevericom, a on je to poricao: «Pa to je smešno! Zar može biti da nečije oči menjaju boju!» Neki put kada je bio razdragan podesio bi boju njegovih očiju prema svojim i tada u odaju pozivao sve prisutne da to prokomentarišu. Voleo je da posmatra ljudske reakcije na van-obična zbivanja zato što je osećao da ih može bolje pronaći kada su uhvaćeni bez garda.

Jedna enigma, zagonетка, pitalica, jedan »predmet istrage«, kako je to on sam postavio: Ko je bio Vimalananda? Što sam više provodio u njegovom društvu to sam manje o njemu znao. On je zaista bio »ne-telo«; u njegovom telu nije stalno bila ista ličnost, koja bi se mogla izdvojiti i kategorički označiti kao njegova. Bio je tvrd i mek na smenu, naizmenično profinjen i grub, u zavisnosti od okruženja. Jednu znamenitu noć otpočeli smo elegantnom večerom u jednom restoranu na zabavi u Jahačkom klubu, a završili, kako se to sudbini htelo, u sred Bombaja slušajući muziku u kvartu crvenih fenjera. Vimalananda je na posletku sam dohvatio jedan muzički instrument i naučio novoj pesmi jednu prostitutku koja se time oduševila. Tek zabave radi!

Psihijatri bi Vimalanandu možda svrstali u šizofrenike. Sam Vimalananda je govorio: «Ili ja mora da sam lud ili su to svi ostali, oboje ne možemo biti čisti.» Premda nisam psihijatar, ja sam jedan lekar sa licencom, i po mom mišljenju (i mišljenju svih onih koji su sa njim godinama živeli pre nego što sam ga ja susreo) bio je daleko zdraviji nego ostatak sveta. Facile formulae nije dovoljna da bi se on opisao.

Pisao sam ovu knjigu, svestan da će nešto od napisanog biti uvredljivo ili bar nepojmljivo za neke, a da će određeni pasusi pokrenuti radoznalost nekih drugih da pokušaju da izvedu neke od opasnih postupaka. Ona prirodna suzdržanost koju sam osećao što sam dopustio da Vimalananda bude predstavljen jednom nepripremljenom auditorijumu sprečila bi me da ovu građu uopšte publikujem, da nisam imao jasne instrukcije da to učinim. Počelo je to pre dosta godina kada je jedan čovek odeven poput srednjevekovnog rađputskog ratnika bio pozvan u Vimalanandin dom u Bombaju. Nakon izvesnog uvoda duh jednog heroja stolecima pokojnog, Kalađi Ratoda, ušao je u telo ovog čoveka, i on je njegovom viteškom sabljom rastvorio jedan kokosov orah i iz tako nastalih delova ljuske proricao. Savetovao me da, kad tome dođe red, zabeležim sve što je Vimalananda govorio. Vimalananda koga obično nisu doticale takve predstave i, koji je do tog časa tvrdoglavo odbijao da ikome dopusti da beleži/snima/ bilo šta od njegovih kazivanja, iz misterioznog razloga se saglasio i čak me podstakao da to učinim. On nije nikada pročitao ništa od mojih zabeleški o njemu sve dok prva ruka ovog rukopisa nije bila spremna. Kada sam mu to pokazao on je prevrnuo nekoliko stranica, napravio par komentara i brzo utonuo u svoju prethodnu tobožnju nezainteresovanost.

Nakon što je dao pristanak, Vimalananda je značenja njegovih reči počeo da zaodeva potpunije nego ikada pre. Njegovo zapitkivanje, s vremena na vreme, o tome jesam li zapisao neki naročito složen komentar, upućivalo je na to da on od mene i dalje očekuje da nastavim sa svojom ulogom zapisivača. Nastavio je da pravi situacije, jednu razbibrigu, za šta je bio ekspert, a onda bi iskoristio te situacije spontano stvorene oko njega, u njegovom domu, što je bio čisti cirkus. Za vreme i nakon tih okolnosti, proveravao bi me oko onoga što sam naučio.

Čim bi Vimalananda osetio da je odagnao moje glavne sumnje oko pojedinog predmeta, obično bi odbijao da o tom predmetu

dalje govori, očekujući od mene da o tome sam više naučim iz direktnog iskustva. Objasnio mi je kako će to sačuvati oštrinu moje duhovne gladi, da bi me sprečio da ikada izgubim budnost ili pauziram u razmišljanju. Nikada me nije kljukao znanjem.

Postepeno sam prikupio silesiju obaveštenja, dovoljnu da ispunim bar četiri toma. Samo pisanje i prepisivanje ove knjige osposobilo me da svarim Vimalanandina učenja delotvornije i shvatio sam da je Vimalanandina prava namera u vezi sa mojim pisanjem bila da izvršim određenu *sadanu* (duhovnu vežbu) za sebe.

Sažeci i zaključci obično su zamišljeni da okončavaju knjigu u kojoj su upotrebljeni, ali ja ih nabrajam ovde u uvodu. Ne mogu da sažmem Vimalanandu, niti mogu da uopšte izvedem ikakav zaključak o njemu. Tokom one poslednje posete ličnosti cara Akbara u Vimalanandino telo, Njegovo Veličanstvo mi je kazalo: »Misliš li da znaš ko je posednik ovog tela? Ništa ti ne znaš! Ako je on tvoj prijatelj i onaj koga voliš, dobro, i mi duhovi ga volimo. Ali ne budi tako glup i drzak da misliš kako ga možeš shvatiti. Ja ga ne znam, ti ga ne znaš, niko ga ne zna. Ovo je ona vrsta čoveka koja dopušta da se poigrate sa njime, vi, lude! Bez da ga poznaš u njegovoj celokupnosti, nikada nećeš biti u stanju da saznaš ni jednu vlas kose sa Vimalanandine glave!«

Sam Vimalananda je od mene tražio da sredim moje beleške i da ih sada objavim. Hteo je da se Zapadnjacima izloži *agora*. Ili da navedemo njegove vlastite reči: «Nekada sam želeo da podjem na Zapad i prikažem praktičnu primenu *agore*, pravu duhovnu nauku Indije. Znam da mogu da isporučim tu robu, ali kad god sam hteo da krenem, uvek su me u tome sprečili moji mentori; nisu hteli da dopuste da padnem u iskušenje od slave i moći. Znali su da mogu da budem bolji poslovni čovek od bilo koga – najzad, to mi je u genima – ali nisu želeli da vide kako padam tako nisko. Nisam predodređen za komercijalizaciju. Predodređen sam za nešto drugo.»

» To ne treba štampati dok sam ja živ. Ja nisam u životu postigao sve ono što sam postigao da bih se od toga bogatio. Ne želim da mi poslednje godine života pokvare tragači-radoznalci, koji žele da me susretnu kako bi ustanovili jesam li pravi. Znam ko sam i to me ne zanima šta o tome bilo ko drugi misli.«

» Osim toga, ako postanem odviše čuven moraću da sedim na kakvom prestolu i govorim stvari poput: 'Primate moje blagoslove' što su stupidarije, pošto se blagoslovi tako ne dele. U društvu neću moći normalno da se krećem kao što sada činim. Neće više biti šale, ni smejavih pijanki. Moraću da postanem uštogljen i svečan. Zašto bih se odrekao ovo malo mira i tišine što ih imam sada, samo zato da bi me obožavala gomila ljudi koja čak i ne zna šta čini? Kako to svi ti takozvani sveci podnose, baš se pitam?

» Štampaj ovu knjigu nakon što odem. Neka doznaju šta je šta. Barem nekolicina od hiljada koje će to pročitati biće iskrena. Oni će nastojati da doznaju više o tome, a tada će Priroda sama da udesi za njih da nauče, upravo kako je to učinila na mom primeru i, oni će biti poučeni saobrazno ličnim sposobnostima. I ta progresija će se nastaviti, nema od čega da se strahuje.

» Nisam se nikada ispoljavao i pokušavao da privlačim nikoga k sebi. Ljudi su dolazili i odlazili. Nisam tražio da dolaze i nisam zamerao ako idu. Šta mi to znači? Želim samo nekolicinu. Ako volim jedno ili mali broj, mogu voleti svojski. Ako volim sve, samo ću varati samog sebe. *Samo je Isus mogao voleti sve.*«

Iz Vimalanandinog probranog kruga onih koje je voleo nagradjen sam naimenovanjem da pokušam objasniti za one koji ga nikada nisu upoznali ko i šta je on bio. Otud ova knjiga. Sada ga niko ne može uznemiravati. Njegova se povest može ispričati a da njegova privatnost ne bude narušena. Raduje me da ovaj svezak ponudim onima koji ga mogu čitati. Smatram ga i kao jedno prinošenje njemu, koje je isto tako i jedno obećanje što sam ga održao, jedna obaveza koju sam izvršio, jednu njegovu dugotrajnu želju koju sam napokon ispunio.

Eto Vimalanande onakvog kakvim sam ga upoznao. I pored hiljada susreta on me mogao uvek poraziti njegovom neverovatnom šarolikošću znanja, osvojiti me njegovom uvek prisutnom srdačnošću, i preneti na mene osmeh svojim zdravim humorom. Gotovo da sam se privikao i na njegov gnev. Ali pošto bi šarmirao i začarao mene i ostale slušaoce nikada se ne bi umarao od toga da ponovi: «Ništa što govorim ne prihvatajte kao kakvu jevandjeosku istinu. Čovek sam. Grešim. Na sebi proverite sve što sam vam govorio. Pokušajte da izvedete, doživite, i tada ćete znati govorim li ili ne govorim istinu. Kada ispitujete neki dragi kamen, morate odmeriti sva njegova lica pre nego što zaključite o njegovoj vrednosti.»

Evo, dakle, tu je Vimalananda da ga vi odmerite.

Prva glava

MA (MATI)

Da biste bili kakav guru, morate reći: «Znam i, mogu da naučim i vas.» Ali ako ja to kažem, gotov sam. Nikada više ne mogu ništa drugo naučiti. Zatvorio sam sebe prema bilo čemu novom. Ako tokom celog mog života ostanem učenik ostajem uvek spreman da učim nove stvari.

Nikoga od onih koji su mi dolazili zbog duhovnog vođstva nikada nisam nazivao »učenikom«. Ja sam samo jedna obična osoba. Živeo sam kao nepoznat i umreću kao nepoznat, izuzev za nekolicinu. Nemam zanimanja ni za šta što ovaj svet može da mi pruži , pa i sutra da umrem, ne kajem se. Živeo sam moj život

svojski; učinio sam dosta. Uvek ću biti zahvalan Prirodi što mi je dopustila da postignem tako puno. Nikada neću imati učenike, jedino »decu«, zato što je to način na koji jedan pravi guru pristupa određenom učeniku: kao jednom duhovnom sinu ili kćeri. A ta veza koja se uspostavlja između njih jača je od one između jednog fizičkog roditelja i deteta.

Prestaju li roditelji možda da vole dete ma koliko ono bilo nevaljalo? Ne! Zapravo, ako su to pravi roditelji, voleće to dete tim više, jer im to dete pruža jednu priliku da pokažu njihovu plemenitost i ljubav, upravo kao na primeru Bludnog sina. Ti roditelji imaju šansu da ovom detetu oprostite a to hrani njihov ego. Šta god neko dete da učini, nije bitno, njegovi roditelji su uvek obavezni da ga vole – ako su istinski roditelji.

Isto je sa jednim guruom i njegovim učenicima. Nije bitno gde se njegovo »dete« zateklo, ili koliko ono kune svoga učitelja, njegov mentor zna da mu se ono mora vremenom vratiti. Kuda da ode? Taj guru sebi može da priušti da čeka na to dete i oprost mu kada se bude vratilo.

Bio je jednom neki guru koji je na jednog od njegovih učenika stavio laneno platno (učeničku odeću) i zatim ga poslao u svet. Vezivanje takvog lanenog platna imalo je značenje da je taj momak predodređen da bude lutajući prosjak koji živi u celibatu. Sve se odvijalo kako treba dok ovaj mladić nekog časa nije oprao to platno kojim je bio obavijen i, ostavio ga da se suši, a tu naišao miš i izgrickao jedan njegov deo. Mladić je zaključio: «Ovako dalje ne ide. Potrebna mi je mačka.» I nabavio je mačku da mu čuva odoru od miševa. Ali mačku je valjalo hraniti, te je sredio da dodje do jedne krave koja će ga snabdevati mlekom za mačku. Ali ko će se starati o kravi? Uposlio je čobanina da bi ovaj sekao travu kojom će se ta krava hraniti. No, ko sada da plati pastiru? Uzima jedno polje i zasniva farmu od čijih će proizvoda moći da plaća ovog čobanina. Farma je zauzvrat tražila da se na njoj radi, tako da je mladić trebalo da bude u blizini kako bi nadzirao poslove. Podignuta je, dakle, i

kuća. A ko sad da vodi domaćinstvo? Bila je neophodna neka žena. Dečak se dakle oženio, odbacio redovničku odeću, koja je na prvom mestu i bila uzrok cele ove zbrke.

Kada se onaj guru, nakon nekog vremena, vratio u ovaj kraj, bio je zapanjen da vidi golemu farmersku kuću i obradjena polja, na mestu gde je računao da će zateći džunglu. Ispred kućne kapije bio je nastojnik koji je zapitao ovog gurua kakvog to posla ima u toj okolini. Kada je guru pitao gde bi se mogao nalaziti onaj dečak, vratar je odgovorio: «Gospodar? O, pa on je tu u njegovoj kući.» Guru je u sebi premišljao: «Vah, vah, dečače moj, daleko si dogurao, sada si se već i zagazdio,» i ušao je u kuću da se susretne sa mladićem. Pošto su izmenjali uobičajene pozdrave, kazao je svom učeniku: « Gle, kako si se zapleo u svetovno. Ništa ne brini. Tu sam da te izbavim. Zaboravi na sve ovo i pođi sa mnom u džunglu.»

Mladić je odgovorio: «O, ne, Maharadž, ovo mi je mnogo više potaman. Nameravam ovde ostati.»

Guru ništa više nije imao da doda, prosto je otišao malo podalje od kuće da meditira. Za kratko vreme učenikov um se potpuno izmenio. Shvatio je da je sebi načinio kavez, napustio sve i, vratio se svom guruu. Ovo je jedna vrsta gurua kakvog valja imati: jednog koji kada vas jednom prihvati za učenika, nikada vas ne napušta, sve do kraja, šta god se dogodilo. Ova veza izmedju gurua i učenika jača je od bilo koje druge, što je razlog da se guru poštuje čak i ispred samog Boga.

Ljudi mi, znate, dolaze zbog svakojakih povoda. U osnovi, ipak, oni dolaze jer su nesrećni. Većina njih ima svetovne nedaće i zadovoljava ih svetovna sreća, što je razlog da sa većinom ljudi ne razgovaram o duhovnosti. Većina ljudi prosto nema zanimanja da doživi ništa sem jedenja, spavanja i seksa, ma šta oni izjavljivali. Žalim, ali to je tako. A mali broj onih koji nešto više traže od života, uglavnom tragaju za srećom koju im ovaj svet može pružiti: slava,

novac, imetak, deca, ili šta već. Veoma, veoma malo je onih koje zaista zanima duhovnost.

I to tako mora biti. Ako bi svi postali duhovni i izgubili interes za ovaj svet, svo naše društvo bilo bi satrvano. Dakle, ona joga koja uči da se od sveta treba odmetnuti u džunglu, nije primerena za svakoga. To je razlog da ne mogu da nadjem dovoljno pogrđnih reči da iskažem kako se osećam u vezi sa svim tim takozvanim jogijima, svamijima i božjacima koje je Indija izvezla na Zapad da poučavaju o duhovnosti. Za svagda jednom zapamtite da joga nije nikakav sistem telesnih trzaja; joga je predviđena da svaki dom učini srećnim domom. Kada svaki član daje ono najbolje od sebe za jedinstvo porodice i radi za njen uspeh, to je prava joga. A ja tu ne mislim nužno na onu porodicu u kojoj ste se rodili ili sklopili u njoj brak. Uz koga god da živite, to je vaša porodica. Ili kako to mi na Sanskritu kažemo: «vasudeva kutumbam» – svi smo članovi Božje porodice.

Kada mi, dakle, ljudi dođu radi savetovanja, ne govorim im da vrše kakve vežbe ili plaćaju sveštenike da izvedu neke obrede za njih ili da podju na hodočašće ili bilo šta slično. Kažem im da na prvom mestu prečiste njihove lične živote. Većina ljudi nije predodređena da postane istinski duhovna u ovom životnom veku i nema vajde pokušavati da ih prisilimo na to; oni tad samo postaju nesrećni. Ako su oni otvoreno materijalistički, dobro, uvek govorim: »Za one koji veruju u Boga dokaz da On postoji nije neophodan; onima koji ne veruju u Boga svaki dokaz je krnj.« Za one koji su delom materijalisti a delom duhovni, pravi guru će se pobrinuti da stupe u srećan brak i zadovoljno žive održavajući jednostavne spiritualne prakse. To će osigurati njihovo napredovanje u budućim životima. Oni koji su predodređeni, koji su izvršili obilje priprema u njihovim ranijim životima, dobiće celovitu pouku.

Guruu nije neophodno da fizički bude uz vas da bi vas vodio, zapamtite. On se može poslužiti ili drugim učiteljima, ili delovati neposredno preko Prirode. U prvoj godini svog života hranio sam

se majčinim mlekom, narednih pet godina nisam uzimao ništa sem kravljeg mleka. Sledećih osam godina preživljavao sam ne jedući ništa do tri šake indijskih dvozrnih kratkih mahuna (cicer arietnum). Potapao bih ih prekonoć u vodu a zatim uzimao šaku ujutru, na podne i uveče. Niko mi nije rekao da tako činim, tek meni je izgledalo da je to prava stvar. Zatim tri i po godine nisam jeo ništa do zelene čili-papričice i vodu. Kada sam najzad počeo jesti ono što ljudi obično nazivaju »normalnom« hranom, počeo sam da jedem isključivo sirovo povrće jer mi je trebalo nešto hrskavo, nešto da grizem; znate kako zveri njihovu hranu uvek najradije jedu sirovu. Za dvadeset tri godine nisam okusio so, samo zato što nisam hteo.

Jednog dana u mom dečastvu, stojeći i ne radeći ništa, kada sam naglo, kao munja da me prostrelila, osluhnuo jednu mantru. Svidela mi se i počeo sam je ponavljati. Niko mi nije kazao da tako postupam, ali sam se od toga tako dobro osećao da sam je ubrzo ponavljao najveći deo vremena. Vidite li kako deluje Priroda?

Kada sam bio na prvoj godini koledža moje kolege i ja pošli smo na studentsku ekskurziju u Benares. Dok sam tamo bio susreo sam se sa dvojicom svetaca. Jedan je bio Baskarananda Sarasvati, onaj sadu koji je predskazao Ledi Vilington da će postati vicekraljica Indije. Kada se ovo obistinilo bio je počastvovan formalnim prijemom kod ove zahvalne dame. Zamislite – jedan nagi asketa korača kroz špalir počasti sastavljen od gardista sa isukanim mačevima!

Onaj drugi sveti čovek kog sam susreo bio je Telang Svami. On je sada već napustio svoje telo, nakon jednog životnog veka od preko 370 godina. Težio je svega nekih oko 300 funti, imao kratku belu kosu i jednu kratku bradu, nikada nije mario da išta od odeće stavlja na sebe, izuzev brojanice od 1008 zrna. On je ona jedina osoba u istoriji Benaresa koja je ikada izvela ritualno kupanje Kaši Višvešvare, predvođenog božanstva Benaresa, svojim urinom i izmetom. Kada je to činio, jedan od hramovnih sveštenika toliko se pomamio da mu je prišao i ošamario Telang Svamija, ali se ovaj na

to nije obazreo, već se jednostavno udaljio. Iste noći je kralj Benaresa video Kaši Višvešvaru u snu. Ovaj bog mu je kazao: » Telang Svami je sama moja srž, kako se bilo ko usudjuje da ga vredja?« Narednog dana je kralj pokušao da pronadje onog sveštenika i kazni ga, ali je doznao da je on te noći naprasno umro. Telang Svami je bio jedan čudesan agori.

Kada sam ga ja susreo, on mi je dao znak da dodjem i sednem do njega – on gotovo svih 100 godina nije izustio ni reči - i počeo je da se igra mojom kosom i trlja me po potiljku. Otišao sam, i ne znam šta je to on meni uradio, ali po povratku u Bombaj počeo sam da doživljavam neke čudnovate stvari. Jedne noći prisnio mi se Telang Svami i zahtevao od mene da ponovo dođem u Benares i posetim ga još jednom, što sam i učinio. U to vreme nisam imao slutnju o prirodi odnosa izmedju nas; docnije kada sam susreo mog Maharadž gurua-mladjeg, saznao sam da je Telang Svami bio njegov učenik. Ovo nas je učinilo braćom-preko-gurua i u njegovoj velikodušnosti pomogao mi je da se pripravim za ono što je predstojalo.

Nakon nekog vremena nekoliko mojih koleških drugova me odvelo da vidim jednog đainskog* asketu po imenu Āina Čandra Suri. Ovaj stari čovek zapiljio se u mene i, nakon pomnog ispitivanja, zatražio da mu sutradan donesem moj horoskop. Uradio sam to i, pošto ga je on pažljivo proučio, upitao me nisam li voljan da od njega naučim astrologiju, čitanje sudbine sa dlana, i prepoznavanje karaktera prema obliku lobanje/ fiziognomiju/. Ne znam šta me nagnalo da pristanem, ali saglasio sam se i, tri godine sam ostao da učim kod njega. Naučio me kako da pravim jantre i vršim obrede; uživao sam u svemu tome.

Jednog dana me, kao uzgred, zapitao da li bih želeo da ga pratim na jednom putovanju izvan Bombaja. Poveo me za Āanakpur, tamo gore u bivšoj Darbanga državi, delu današnjeg Bihara. Mislio sam da smo na nekom običnom izletu, i tokom dva-tri

dana lepo se zabavljao. Tamošnji seljaci bili su jako gostoprimljivi, i uživao sam u dobrom odmoru.

Na dan Mladog Meseca, međutim, sve je pošlo naopačke. Đina Čandra Suri mi je prišao i počeo mi se obraćati u nekom jako slatkorečivom tonu. Pitao sam se šta li mu je naspelo. Zasigurno da nije bilo nikakvog razloga za takvo njegovo udvorničko vladanje. Sada znam da je to bilo samo tovljenje žrtvenog jarca, pošto mi je nakon svih tih uvoda kazao: »Ti ćeš sada da obaviš *Šava sadanu*.«

Nisam imao blage veze o čemu govori. Kada sam ga o tome pitao, kazao mi je da je nabavljen jedan svež leš ili *Šava* i da ja na njega treba da sednem i izvršim jedan obred. On je očevidno gledao moj horoskop i zaključio da ja mogu uspeti u toj vrsti *sadane* (duhovne vežbe). Mora biti da je on celu tu stvar snovao cele poslednje tri godine.

Pa, kazao sam, da mi nije ni na kraj pameti da radim ništa nalik sedenju na bilo kakvom lešu i vršenju *sadane*. Radio sam nešto malo jogu od ranije, ali naša porodica slavi Krišnu i za nas je nezamislivo da se brkamo sa mrtvacima, duhovima i stvarima od te vrste.

Povrh toga, ja od detinjstva nisam mogao ni da vidim leš a da ne počnem da se preznojavam i padnem u nesvest, sve zbog toga što sam se suviše poistovećivao sa umrlim. Jednom ili dvaput dok sam vozio, naišao sam na pogrebnu povorku i stvarno izgubio kontrolu nad vozilom, sletevši na pešačku stazu, što je bilo veoma opasno. Tako da nisam smeo ni zamisliti šta bi se sa mnom dogodilo kada bih morao sestiti na neki leš.

Đina Čandra Suri je stao da me ubedjuje, ali sam bio nepokolebiv. Na posletku je izgubio živce, i bilo je to prvi put da uopšte ovog starca vidim razbesnelog. Kazao mi je: «Ako odbiješ da to učiniš, ja lično izvršiću taj isti ritual nad tvojim lešom!»

Planuo sam: «Ti se to usudjuješ meni da pretiš?» Mislio sam da blefira. Da bi mi dao do znanja da se ne šali, okrenuo se jednoj skupini napitih domorodoca, koja je stajala nedaleko, sa noževima,

palicama i drugim oružjima u rukama. Na njegov znak oni su prišli, i opkolili me.

Našao sam se u zbiljskom škripcu. Ako uradim tu *sadanu*, velika je verovatnoća da ću umreti od pukog šoka, ili će me zaposesti kakav duh, ili će možda sama Boginja rešiti da me uzme za žrtvu. Ali ako to ne učinim, to je bilo konačno, umreću. Zaključio sam ako ću i ovako i onako umreti, tada mogu i da izvedem taj obred, pošto na taj način postoji barem i neznatan izgled da se izbavim.

Kada sam starca obavestio o mom pristanku, istog časa je zasijao i iznova se razvedrio. Počeo je da mi izlaže pojedinosti samog tog obreda, kako da postavim mrtvacu, kako na njega da sednem, kako da vežem beživotne palčeve i pete. Potom mi je dao da ispijem celu jednu bocu lokalnog alkohola. Ja sam sin jednog Hindu trgovca, i do tog časa u svom životu nisam ni takao neko jaje, manje-više ni komadić mesa ili kap alkohola. Ali nije bilo izbora. Potegao sam veliki srk iz boce. Bože moj, grlo mi je gorelo! Suze su mi navrle na oči, najzad, bilo mi je to prvi put. Đina Čandra Suri je bio u toj meri razdragan mojim pristankom da izvršim tu *sadanu* da je postao vrlo brižan u pogledu moga stanja. Videći dejstvo te mesečine* na mene, toliko se zabrinuo da je zapravo počeo da me njome kljuka malo po malo u razmacima.

Do trenutka kada sam dokrajčio bocu, sav moj strah je iščezao. Ovo je bilo prvi put da sam osetio strah u čitavom svom životu, i dopustite da vam to kažem, bio sam istinski preplašen. Malo je nedostajalo da napunim gaće. Bio sam beznadan. Preznojavao sam se, ruke su mi se tresle. Obuzeo me užas. No, iskapivši onu bocu, napustio me svaki tračak straha. U svom umu sam odredio da ću ili uspeti u toj *sadani* ili umreti u tom pokušaju: uzmaka nije bilo. Izazov i uzvratanje na izazov, pravi zakon džungle. Bio sam spreman.

To je onaj čudesni učinak alkohola: jednom kada se na nešto rešite, nikada se ne plašite ili oklevate. On ima i jedan broj pokrajnih efekata, nema spora, i malo ga ljudi upotrebljava u ispravne svrhe.

Ali za izvesne prakse on je suštastven. Zaista je to bila prava stvar što sam ispio tu mesečinu*, jer mi je to pomoglo na višestruk način.

Tada su me odveli do leša. Bilo je to telo mlade devojke od šesnaestak leta, izvanredne lepote. Ona je pripadala plemenu čiji su se članovi izdržavali od ceđenja ulja iz semenki. Bila je mrtva tek nekoliko časova i bila toliko lepa da sam načas zaboravio na sam ritual, opasnost, strah i sve ostalo i, stao misliti samo na nju. Bila je divna na onaj način kako samo primitivni ljudi mogu biti divni. Ni truna suviše debljine, ni jednog nabora na koži. Njeni bokovi? Stameni poput stabala drveća. Njene dojke? Apsolutno tvrde. Uhvatio sam sebe kako priželjkujem da je još uvek živa, pa da je samu mogu odvesti do kakvog tihog mestašca gde bismo uživali jedno u drugom. Bio bih spreman i da se venčam sa njome, toliko je bila zgodna. To nije bila nekrofilija, niti išta nastrano. Bio sam naprosto jako pijan i bilo mi je žao što je ona mrtva i ne može da se upusti u igru sa mnom. Kazujem vam istinu o svemu tome, kako biste stekli nekakvu predstavu o tome na šta je to ličilo.

Dok sam ja pio oni su je odneli do odgovarajućeg mesta i usmerili njenu glavu na ispravnu stranu. Ćina Čandra Suri, koji je izgledao veoma samozadovoljno, pružio mi je jedan predmet i objasnio: »Dajem ti moju jantru koju sam 40 godina obožavao u Asamu. Ona će te čuvati. Nemaš rašta brižiti. Ja ću sedeti tu preko puta« rekao je, pokazujući na jedno mesto stotinak jardi odatle, »i mantraću za tvoju zaštitu.«

On je zatim dohvatio jedan crni konac i njime napravio kilanu u jednom širokom krugu oko mene. *Kila* znači klin a *kilana*, »prikucati« ili zapečatiti jednu oblast/površ/ čime se sprečava svaki duh izgrednik da naruši vašu sabranost. Sve donde dok ostanete u tom krugu, bezbedni ste. Onog časa kad istupite izvan tog kruga, gotovi ste: postajete i sami neki od duhova osim ako bi se u blizini zateklo kakvo eterično biće da vas spase, što je jako malo verovatno.

Posle *kilane* taj starac mi je kazao koju mantru treba da ponavljam, dao mi jednu *đapamalu* iliti brojanice, kako bih mogao da vodim račun o broju ponavljanja, i stavio preda me jedan obrok od sirovog mesa i jednu zdelu vina. Zamisao je bila da kada se Boginja ukaže, u obličju neke zveri, ja treba da joj ponudim meso i vino kako bih je umilostivio. Zadovoljena mojom žrtvom, Ona će mi kazati da zaištem kakvo blago, a ja treba da joj odgovorim: »Učini što god moj guru kaže da učiniš,« što će reći šta god izvoleva Đina Čandra Suri. Sve je to, dabome, bila starčeva zamisao, i nisam imao nameru da izgovorim bilo šta slično. Na prvom mestu, želeo sam da vidim hoće li ta sadana stvarno proraditi, a onda, ako bude, već ću odlučiti šta ću od Nje da zaištem.

Đina Čandra Suri se udaljio i seo na zemlju da vrti *đapu* radi moje zaštite, a ja sam kleknuo na leš na način kako mi je to pokazano. Usta nauznak položenog tela devojke bila su otvorena i ispunjena uljem. Onaj starac mi je bio pokazao kako da od sirovog pamuka načinim jedan fitilj i tako načinjen fitilj sam zapalio o jednu od baklji koje su nosili pripadnici tamošnjeg plemena, uronivši ga u ulje u devojčinim ustima. Pošto je bio Mlad mesec, mimo moje svetiljke, bio je mrkli mrak, i nisam mogao da razaznam ništa osim lica sirote devojke koje je izgledalo avetinjski, groteskno spram treperavog svetla ovog tinjajućeg plamena. Sva moja predjašnja želja za uživanjem sa njom se istopila kad sam zagledao u njene otvorene, nepomične oči bez iskre života u sebi. Oboje smo bili goli golcijati, a njeno hladno telo poda mnom izazivalo je neku vrstu puzavog osećanja koje mi se rasprostiralo kroz telo i um.

Ovde me je ponovo spasao onaj popijeni alkohol. Budući pijan bio sam u stanju da se otremem ovog užasa i počnem svoju *đapu*; potpuno sam upirao pogled u njeno lice da bih tu sabrao svest. Onaj starac me bio upozorio da ukoliko ona pokuša da ustane, treba da je odalamim i čvrsto držim, tako da sam intenzivno motrio na i najmanji trzaj ili drhtaj na njenom telu koji bi me upozorili na opasnost. Pretpostavljam da je to najstrašniji deo *Šava sadane*, zato

što je tu prisutna jedna ogromna napetost živaca da se leš ne pridigne u sedeći položaj i počne stenjati i vrištati na vas. Upravo na tom stupnju većina umre od straha. Jedan stari drugar umro je tako na moje oči. Hteo je da se pravi važan i izazivao na dvoboj. Obezbedili smo dva leša. Zamisao je bila da ispitamo ko će pre oživeti svog leša i čvršće njime ovladati. Upozoravao sam ga da je prestareo da se upušta u takve stvari ali je bio nedokazan. Čim je leš počeo da se pridiže ka sedećem položaju i on pokušao da ga savlada, taj duh koji je bio primoran da sedi u tom lešu ga je ščepao. Nervi su mu popustili, srce ga je izdalo i on je umro.

Ali one prve noći ja nisam imao takav problem, što ima smisla, budući da inače verovatno ne bih sada ovde sedeo i pričao vam ovu priču. Seo sam i prebirao moju *đapu/brojanice/*. Ne znam koliko mantri sam ponovio, ali zacelo ne suviše, kadli sam naglo počeo da dobijam jedno izuzetno čudnovato osećanje i spazio jedan par očiju kako me motre iz tame.

Ta životinja, jedan šakal, približila mi se, režeći i kežeći zube. Ne znam šta me je spopalo - mora da se ticalo alkohola, jer bio sam toliko pijan da nisam mario je li u pitanju čovek ili zver – ali sam postao furiozan. Smetnuo sam sa uma ono meso i vino koje je trebalo da ponudim. Istupio sam iz kruga koji je bio označen na tlu, kako bi me štitio i, dočepao šakala. Bio sam zbiljski raspomamljen i, kazao mu: »Ti, dakle, krvi hoćeš, je li?! Evo ti krv!« I sjurio sam mu pesnicu u čeljust. Onaj alkohol mi je, zaista, učinio neizmernog dobra; uopšte ne slutim šta bih radio da nisam bio pod njegovim dejstvom.

Sama Boginja koja je, privremeno bila u obličju tog šakala, bila je zainteresovana samo za krv. Jedan od zverinjih zuba me je pri udarcu rasekao između palca i kažiprsta, i šakal je polizao kapi krvi koje su iscurile – a onda, najedamput, bila je tu *Smašan Tara* preda mnom, smešila se i pitala šta želim od nje.

Suze mi navru na oči kadgod se setim tog prizora. Jer godinama mi je ostao ožiljak na ruci kao podsetnik na tu noć kada

sam bio tamo na groblju, posadjen na taj leš i prvi put ugledao *Smašan Taru*. Ne znam kakvo bi bilo vaše stanje da ste bacili pogled na Njenu pojavu. Možda biste svisnuli od samog preneraženja. Ona je jako visoka, a Njena koža je divotne boje tamnoplavih dubina ponoći. Oči su joj prekrasne, to je jedini način da ih opišem. Imala je dugački rujni jezik isplažen iz usta. Krv, ona krv koju večito pije, lagano kaplje sa njegovog vrha. Ona je *ghatastani* ili grudi poput dve zdele i *lambodari* ili naduvanog trbuha. Okolo Njenog vrata je ogrlica od sveže posečenih ljudskih glava koje krvare taze krvlju. Nosi steznike za mišice od kostiju, a narukvice i grivne od zmija. Njene četiri ruke drže makaze, mač, omču i jednu ljudsku lobanju. Ima pregaču od ljudskih ruku, i za mene je jedno od najlepših stvorenja u univerzumu, jer je ona moja Mati.

Pretpostavljam da je trebalo da se prestravim od ove stravične vizije, ali zapravo kada sam prvi put video *Ma/Mati/* osetio sam se kao da se znamo oduvek, verovatno iz prethodnih rodjenja, i da je to samo jedan nastavak te predjašnje *sadane/duhovne vežbe/*. Siguran sam da je to u pitanju, jer bi mi, inače, bilo nemoguće da tako brzo uspem.

Kako god bilo, Ona me zapitala šta je to što od Nje želim, i ja sam joj kazao: »Pazi, da se mene pitalo, nikada se u sve ovo ne bih upustio. Nikada nisam želeo da radim ništa slično. Onaj druškan što tamo sedi preko puta, nagovorio me. Ništa ne želim, izuzev da se bez odlaganja vratim natrag u Bombaj.«

»Ne brigaj za to,« uzvratila je Tara, »postaraću se da dospeš u Bombaj, ali moraš najpre nešto poželeti.«

»Ali ja ne želim ništa drugo, sem da se vratim u Bombaj.«

»Ipak, moraš nešto želeti,« ostajala je pri svom Tara, smešeći se.

»Samo me najpre izbavi odavde. Prebaci me u Bombaj, a potom ću nešto da zaištem.«

Tara se zasmejala i kazala mi da sklopim oči. Učinio sam to, a kada sam ih ponovo otvorio, zatekao sam se u svojoj spavaćoj sobi, u našoj porodičnoj vili u Bombaju, obliven znojem od straha i šoka. Bio sam preneražen najmanje petnaestak minuta, nesvestan gde se zapravo nalazim. Hodao sam od odaje do odaje, kao kakav zombi, nastojeći da uverim sebe da sam se doista vratio svome domu, i ta činjenica me donekle utešila. Još uvek sam bio pijan, nije mi, dakle, bilo druge nego da podjem na spavanje.

Kada sam se u jedanaest sati pre podne probudio bio sam grozno mamuran. Naravno, ja tada nisam znao da je to mamurluk, pošto nikada pre nijedan nisam doživeo. Sve što sam znao bilo je da glava samo što mi se ne rasprsne u dve polovine, pukne po šavovima. Dozvaao sam svog slugu Dandua i kazao da mi donese malo Bajerovog aspirina. On se u to vreme još prodavao kao prašak, te sam uzeo pune dve čajne kašike, i nakon nekih pola sata počeo sam da se preznojavam, i moja glavobolja je iščezla.

Osetio sam se dovoljno dobro da počnem da snujem o osveti Ćini Čandra Suriju što se drznuo da me slaže o razlogu našeg izleta i uvalio me u nepriliku. »Nikad više ne želim da vidim tu njušku. Ne – preklaću ga. Neka se samo pojavi u Bombaju, pa da vidimo koliko će mu se glava zadržati na ramenima.«

Razmišljajući na ovakav način, iznenada sam se setio da su njegova *jantra* i brojanice još uvek kod mene. U sebi sam pomislio: «Pričekaj, ja sam sada bezbedan ovde u svom domu. Hajde da ovo isprobam.» Bilo je u mom umu izvesne sumnje da nisam celu ovu stvar uobrazio ili sanjao. Više ogleda radi, seo sam i počeo da radim *đapu* (prebiranje brojanice uz ponavljanje određene *mantra*). Ni celu stotinu ponavljanja nisam uradio, kadli se preda mnom iznova ukazala Tara, sa pitanjem šta od Nje hoću.

Rekao sam: «*Ma*, ja zaista nikada nisam nameravao da radim Šava sadanu, i ne želim ništa.»

Ona se ponovo nasmešila i kazala: «Traži od Mene nešto». Kada *Ma* želi nešto da vam dadne, Ona stvori takve okolnosti da to

morate prihvatiti. Napokon sam kazao: «*Ma*, nikada nisam želeo da činim ništa nalik ovome, ali sad pošto sam u tome uspeo, najviše što bi mi se svidjalo je da mi dolaziš svakodnevno i da Te mogu obožavati.»

Ona je uzvratila: »Ali ja ne mogu da dolazim ovde. Moraćeš svakodnevno da odlaziš na *smašan* (groblje; spaljivalište mrtvih).«

I upravo je to ono što sam i činio. Bombaj tada još uvek nije bio ovoliko prenaseljen kao što je to danas, i *smašani* su bili dosta samotna mesta. Počeo sam sa *smašanom* Vorli. Jedan od mojih prijatelja bi me tamo svake noći odvezio i sačekivao dok ne obavim svoj posao. Udesio sam da mi svake noći jedan čovek nabavi svežu vodu iz kokosovog oraha. Prinevši to *Ma*, popio bih preostalu vodu, kao Njeno pričešće/svetu vodicu/, Njen darak za mene. Bio je tamo jedan stari fakir koji je znao zašto svake noći posećujem to groblje. Pošto smo se upoznali, postali smo prijatelji, i svake noći bismo zajedno popili čaj.

Ma bi mi svake noći dolazila da razgovara sa mnom. Nakon izvesnog vremena, kada sam Je bolje upoznao, zamolio sam Je da mi pokaže sva Njena obličja: *Činamastu*, koja njenu glavu nosi u rukama i pije sopstvenu krv koja lipti iz njenog vrata; *Bagalamuki*, sa glavom ždrala ili čaplje; i sva ostala obličja Velikih Boginja. Mnoge obrede sam morao izvesti kako bih postigao uspeh u sadanama za sve njih. Još sam dva puta morao da izvršim *Šava sadanu*, oba puta različitom tehnikom. Na primer, drugi puta sam *šava sadanu* umesto na jednoj ženi radio na lešu muškarca, a treći put sam radio sa lešom žene koja je umrla za vreme trudnoće.

Đina Čandra Suriya nije tu bilo da mi »pripomaže« kada sam ta naredna dva puta radio *šava sadanu*. Nekoliko dana po mom doživljaju u Đanakpuru vratio se on u Bombaj i došao da me potraži. Odmah je uzeo je da me hvali: »Toliko sam tobom ponosan, dečače moj. Znao sam iz prve da si sposoban da to uspešno uradiš, čim sam proučio tvoj horoskop. Sada samo čini što ti budem rekao, i

domoćićemo se nečuvenog novca od svih onih maharadža i trgovaca.«

Rekao sam mu: «Neću da radim ništa od te vrste. Prinudio si me da odem i uradim jednu *sadanu* koju nikada od svoje volje ne bih uradio. Ostaviću te u životu samo zato što si me na taj način upoznao sa *Majkom*. Moram prema tebi pokazati uvažavanje zbog jednog takvog blaga, mada je tvoj pokvareni, prljavi um imao sa mnom druge planove. Da to nije tako, zatražio bih od *Nje* da te isecka u sitne komadiće, upravo kako si snovao da će se meni dogoditi. A sada, nestani odavde.»

Najpre je pokušao da se prenemaže. Videći da sam nepomirljiv, podivljao je: «Izvršiću ritual smrti nad tobom, ne igray se sa mnom!»

Ozlovoljio me, ali sam mu se samo nasmejao u lice: «Sada kad ja provodim 24 časa dnevno u okrilju moje *Majke*, tvoje me slabašne pretnje ne zabrinjavaju ni najmanje. Ali mojoj *Majci* bi moglo da se ne dopadne da čuje kako neko zlostavlja njeno dete. Savetujem ti da zavežeš.»

Ovo ga je razgoropadilo još više: «Da si mi smesta vratio moju *jantru!*» Rekao sam mu oporo: «Ništa od mene nećeš dobiti. Vreme ti je da ideš«, i telesno sam ga izbacio iz kuće. I šta se dalje dogadja? Nakon nekog vremena silovao je jednu tinejdžerku, i to je bio krah njegove duhovne moći. Potom je za život zaradjivao izrađujući *jantr*e za bogate đainske trgovce, naplaćujući za svaku pojedinu 10-15 000 rupija (oko 1 000-1 500\$ US).

Ipak smo ostali u nekoj vrsti odnosa. Dovijam se da je to bilo stoga što je on znao za moć *Smašan Tare*, pošto ju je i sam obožavao svih 40 godina, i, verovatno se nadao da će od *Nje*, preko mene, imati neke koristi. Ponekad je dolazio kod mene kući da me vidi, ali je veza medju nama ostala usiljena.

Na jedan njegov način, on je, stvarno, bio jedinstven. Tamo gde se ticalo pitanja astrologije, čitanja sa dlana, fiziognomije (proricanja prema obliku lobanje), on je bio suveren. Zakopano blago i tekstove mogao je da pronadje kad god je hteo. Nikada nikoga nisam susreo

ko je poput njega mogao da nadmaši svoje sopstvene sposobnosti da bi nekoga učinio bogatim. Mene je uvek pitao: «Zašto hoćeš da straciš tvoj život na duhovne stvari? Vrši svoje pokore, zatim od toga zaraduj novac, i uživaj u provodu. Ti si iz trgovačke porodice, što znači da si predodređen da praviš novac, ne da budeš duhovnjak. Duhovnost je za Bramine.»

On sam je nekada posedovao plantaže čaja, ali se bio zaljubio u jednu mladu Engleskinju, kći njegovog kolege plantažera. Svi su se toj vezi usprotivili i uspeali da je osujete. On se toliko zgadio od cele te priče, napustio sve i, postao asketa.

Premda je *Smašan Taru* obožavao 40 godina, nikada se nije odvažio da pokuša da i sam izvede *Šava sadanu*, znajući da nema izgleda da u tome uspe. Pokušao je da nekog Rati Baija navede da uradi *Šava sadanu*, ali onog časa kada je Rati Baij dospeo do groblja, toliko se ustravio, da se onesvestio. Ni do dana današnjeg on se nije od toga do kraja oporavio.

Na Đina Čandra Surijevu žalost, ja sam bio od sasvim drugog kova i na njega uopšte nisam obraćao pažnju. Ja sam slušao samo moju *Majku*, *Smašan Taru*. Njenom milošću isključivo postigao sam sve što sam postigao u mom životu.

Dozvolite, ja nisam nikada rekao *Ma* da on treba da siluje tu devojčicu. Gnušam se silovanja; to me raspomamljuje. To je jedan od grehova koje je po pretpostavci nemoguće okajati i za njih dobiti oprost tokom jednog života, zajedno sa ubistvom sopstvenog gurua i kockom. Ono što se Đini Čandra Suriju dogodilo jeste da je *Ma* povukla svoju zaštitu sa njega, i njegov um je preplavila požuda. On je svoju želju mogao da zadovolji i na neki drugi način ali se nije obuzdao i to je proizašlo. A povrh toga, tu mora da je bilo i neke karmičke vezanosti u vezi s time, jer on inače nikada ne bi došao u priliku da bude nasamo sa tom devojkom dovoljno dugo da bi mogao da je siluje. Da je ovaj starina bio dovoljno priseban mogao je da odgodi plaćanje njegovih karmičkih dugova za neki od budućih života, ali pošto je izgubio uravnoteženost uma, njegova

prirodna podložnost požudi, dotle potiskivana dugi niz godina, naglo je provalila. Prelepa je to jedna stvarčica da se sakupi golema duhovna moć, ali ako ikojeg časa nad njom izgubite vlast, možete dopasti gadnih nevolja.

Jedna osoba, znate, može godinama i godinama da radi *sadanu* bez rezultata, dok neka druga može da učini samo neznatan napor i postigne veoma veliki uspeh, kako je to bio slučaj sa mnom i mojom *Šava sadanom*. To izgleda nepošteno, zar ne? Ali ona osoba koja postiže lak uspeh u ovom životu utrošila je mnogo i mnogo teških odricanja u prethodnim, upravo kao što je to radio Kalidasa, da bi dospeo do tačke gde tek jedan mali dodatni napor donosi rezultate. Neki dan ispričaću vam povest o Kalidasi. Ovog časa za vas imam jednu bolju priču. Slušaj!

Jednom je jedan *agori* rešio da izvede *Šava sadanu*. To, razume se, nije mogao da čini u gradu gde bi ljudi time bili skandalizovani i optužili bi ga za crnu magiju i napali. Da bi to izbegao nabavio je jedan leš, odneo ga u duboku džunglu, seo povrh njega i, počeo raditi svoju *đapu*.

Dogodilo se da tuda naiđe jedan drvoseča i spazivši *agorija* i leš, prepadne se i uspne na obližnje drvo, kako bi se tu skrio. Dok je obitavao u krošnji drveta drvoseča je začuo mantru koju je *agori* ponavljao. Ovaj je to radio naglas kako bi usavršio izgovor, što je dokazivalo da je još bio zelen, pošto pravi *agori* jednu mantru nikad ne bi izgovarao naglas.

Najednom se niotkuda pojavio tigar i jednim zamahom šape usmrtio *agorija*. Smesta je počeo da lapće krv koja je šikljala. Tigrovi uvek tako rade sa sveže preklanom žrtvom. Dok je bio zauzet utaživanjem žeđi za krvlju, tigra je uplašio zvuk iz blizine i klisnuo, je duboko ispod žbunja.

Onaj drvoseča je dobro znao da se tigar uvek vraća svojoj žrtvi; no, savladan ljubopitljivošću oko cele ove stvari i, uprkos opasnosti, spustio se sa drveta da to pobliže ispita. Zatim se upitao: «A zašto da i sam ne pokušam da izvedem tu stvar?» Seo je na onaj

agorijev sveži leš i počeo da ponavlja mantru koju je prisluškivao. Nakon manje od stotinu ponavljanja, to božanstvo se ukazalo pred njim i zapitalo ga: «Kakvo blago želiš?»

Drvoseča je kazao:« Uradio sam ovaj obred iz čiste radoznalosti.

Ma mu je kazala: «To nema veze. Ono što je važno je da sam sada tu pred tobom. Sada zatraži nešto.»

On je kazao: »Dobro, kaži mi onda, kakva je to pravda koja nalaže da onaj *agori* ne može da uspe i pored dugih odricanja, a meni uspeva za nekoliko sekundi?»

Ma se nasmešila i kazala: «Zatvori na trenutak oči.» Kada je tako postupio, video je da je on tu istu *sadanu* radio kroz poslednjih deset rodjenja. Tada je *Ma* nastavila: «Da li sada shvataš? Da nisi tu vežbu radio nekada, kako bi uspeo da usvojiš ispravan izgovor mantre istog časa? Odakle bi smogao hrabrost da se okušaš u ovoj *sadani*, sa znanjem da tigar samo što se svaki tren nije vratio? Ja sam bila tigar koji je usmrtio onog *agorija*. Ja sam ga navela da dodje ovde, gde sam znala da ćeš ti čekati. Ja sam ti dala inteligenciju da zapamtiš mantru i uradiš ovu *sadanu*. Tebi je ostalo svega nekoliko đapa iz prošlog života da bi stekao *sidi*, i, evo, sada je imaš. Onaj *agori* mora da prodje kroz još dva rodjenja pre nego što dođe u ovakvu priliku. A sada zatraži nešto od mene!»

Drvoseča je rekao: «Sve što ja želim, *Ma*, je da zauvek ostanem pred tvojim umilnim očima.» Tog časa on je bio sazdan.

Kada kažem da je bio sazdan, podrazumevam pod time da je ostvario *sidi*. Ne *kaja sidi*, što je besmrtnost, ili *maja sidi*, vlast nad zemnim životom. Kada imate jednu od njih, razume se, imate i sve ostale. Ne, ovde mislim na *sidi* posedovanja *Ma* uza se 24 sata dnevno. *Ma* ga je uzela pod svoje. Ne njegovo telo, jer da je uzela njegovo telo, postao bi besmrtan. Ona je obuzela njegov um, priključila ga je na Kompjuter Univerzuma, tako da je mogao dobiti odgovore na bilo koje pitanje, i neprestano je mogao sa Njome da se igra.

Meni je *Ma* došla na ovaj isti način. Tek zbog zasluga iz mojih prošlih života, dobio sam želju da učim pod *Đina Čandra Surijem*; to sam mogao mirno i da odbijem. A da nisam to radio u nekim ranijim egzistencijama, nikada ne bih pristao da uradim *Šava sadanu*, ma i pod pretnjom smrti. *Ma* je htela da to učinim, to je sve. Ali ono što sam stekao uspehom u Njenoj sadani nadilazi reči. Ona me naučila kako da se krećem naokolo u svom suptilnom telu. Dala mi je moć da čujem stvari sa bilo kojih udaljenosti i moć vidovitosti. Mogu da dospem u bilo koju tačku na svetu bez da se pomerim iz svoje naslonjače, i nemoguće je od mene išta sakriti.

Ja sve ovo govorim kao da sam ja taj koji radim te stvari, ali to prevazilazi mene, da činim išta od toga. *Ma* je ta koja to može: Ona sve to čini. Kada mi dođe neko koga muči kakva bolest, *Ma* je ta koja mi kazuje kako da ga izlečim. Ponekad, Ona mi kaže: »Ta osoba ne zaslužuje da ozdravi« ili »Toj osobi nije suđeno da se izleči.« Pitam je: «Dobro, zašto si onda tu naročitu osobu uputila na mene, ako ne želiš da joj na neki način bude bolje?» I tada se njena samilost izlije, dogodi se nešto neshvatljivo i ta osoba se izleči. Ja joj se uvek ovako molim: »*Mati*, učini me gubavcem, uništi me ali me nikad ne odmiči iz svog okrilja.« I znam da me ona čuje. To je temelj čitavog mog poverenja u sopstvene sposobnosti. Imam li ja sam zapravo ikakvih sposobnosti? Ha! Sve je to od *Ma*.

Moje su zamisli osobene, niko ništa ne zna o njima. Ljudi me ponekad pitaju: «Kako si uspeo da saznaš toliko puno u jednom životnom veku u trajanju od svega 60 godina? » Ja im na to kažem: «Studirao sam u *Đnanagandhu* na *Manasarovaru*.« *Đnanagandh* – gomila znanja. *Manasarovara* – okean uma. Svo moje znanje je *Niđadnana*, znanje iznutra, od *Ma*. Moj mentor me naučio jednom čudesnom metodu, kako da se uz pomoć *Ma*, dovedem u sraz i priključim na znanje celokupnosti.

Neki drugi su pitali: »Kako nekom tako užasnom kao što je *Smašan Tara* možeš da pristupaš kao tvojoj majci?« Oni tako glupava pitanja mogu da postavljaju samo zato što su neznalice.

Jednom kada shvatite značenje obličja u kom *Smašan Taru* vidite, bićete u stanju da razumete zašto je Ona Univerzalna Majka.

Druga glava

ŠAKTI

(...)